

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARINDA EĞİTİMİ VERİLEN
1. SINIF OBUA METODUNUN İÇERİK AÇISINDAN
DİĞER BAŞLANGIÇ OBUA METOTLARI İLE
KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Hüsnü Bilgin BAYRAK

Tez Danışmanı
Prof. Selmin TUFAN

Ankara-2009

ÖNSÖZ

Bu araştırmanın bütün aşamalarında büyük destek ve yardımlarını gördüğüm danışmanım ve kıymetli hocam Prof. Selmin TUFAN'a, çalışmanın başlangıcında fikirleri ile bana yön veren Sn. Nezaket TÜRKMEN'e, çalışma için gerekli kaynakların aktarılmasında büyük faydasını gördüğüm Bnd. Alb. Nedim KÖSE, Bnd. Yzb. Adem ÖZTÜRK, Bnd. Kd. Bşçvş. Levent AKKILIÇ ve Bnd. Bşçvş. Yasin ÖZKAYA'ya, İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Araş. Gör. Abdullah AKAT'a, İstanbul Teknik Üniversitesi Müzik İleri Araştırmaları Merkezi (MİAM) Araş. Gör. Mehmet Cevdet EREK'e, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Öğr. Gör. Burhan KUL'a ve bu çalışma sebebi ile kendilerinden çaldığım tüm zamanlar için eşim ve yavrularıma teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

H. Bilgin BAYRAK

ÖZET

SİLAHLI KUVVETLER BANDO OKULLARINDA EĞİTİMİ VERİLEN 1. SINIF OBUA METODUNUN İÇERİK AÇISINDAN DİĞER BAŞLANGIÇ OBUA METOTLARI İLE KARŞILAŞTIRILMASI

Bayrak, H. Bilgin

Yüksek Lisans, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Selmin TUFAN

Mayıs – 2009

Bu araştırmada, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nın tarihsel akışı, burada verilen müzik eğitimi ve obua eğitimi irdelenmiş, obua eğitiminde müfredat programına göre yapılan ve bir albüm niteliği taşıyan metot ile uzman görüşleri sonucunda müzik eğitimi veren birçok kurumda kullanılan başlangıç obua metotlarından seçilen üç metodun içerik yönünden incelemesi yapılarak kaynakların karşılaştırılmaları gerçekleştirilmiştir.

Kitaplar başlangıç obua eğitimindeki ses genişliği, temel müzik bilgileri, nüans kullanımı, süre değerleri, altere işaretleri ve kullanımları, tonalite bilgileri ve kullanımları, müzikal terimlerin kullanımları boyutları ile incelenmiş ve karşılaştırmaları yapılmıştır.

Uzman görüşleri alınarak seçilmiş olan üç metot ile Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı'nda kullanılan derlemenin karşılaştırılması sonucunda; seçilmiş olan metotlar ile kullanılan derlemenin çağdaş eğitim düzeyine uyumluluğu, basitten karmaşığa doğru sistematığı ve metodolojik özellikleri değerlendirilmiştir. Sonuç bölümünde ise Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan derleme ile seçilmiş olan metotların içerdiği farklılıklara değinilerek kullanılması gereken metot/metotlar

ile uygulanması gereken eğitim sistemi ve bu sisteme yönelik müfredat hazırlanması hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Obua, obua metodu, başlangıç obua eğitimi, Bando, Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı, Bando Okulları'nda eğitim.

Sayfa Adedi : 84

Tez Yöneticisi : Prof. Selmin TUFAN

ABSTRACT

A COMPARISON BETWEEN THE 1. CLASS OBOE METHOD WHICH IS USED
IN ARMED FORCES BAND SCHOOLS AND THE OTHER OBOE METHODS
IN TERMS OF CONTENT

Bayrak, H. Bilgin

Master's Thesis, Music Teaching Science of Study

Adviser: Prof. Selmin TUFAN

May – 2009

In this research, the Oboe and the basic music education system of the Armed Forces Band Schools has been examined with the historical aspect of this institution. The beginners' level oboe methods in the Armed Forces Band which is prepared according to the curriculum has been inspected and compared with three other methods which are approved by experts and recently used in other music institutions.

The comparison between these methods has been done according to the differences of the basic music theory chapters, distinctive uses of technical and musical terms like nuance, rhythmic values, tonalities, registers, and chord symbols of the beginner's level oboe education.

The result of the comparisons between those methods has been evaluated according to their conformity to the modern education level, their systematical development from beginners to advanced levels and also their methodological features. As a conclusion, the content differences of the expert-approved methods and the methods that are used in the Armed Forces Band Schools have been observed. A proposal for which methods to be used and the incorporation of the

selected methods with a new education system and a suggested curriculum based on the recommended education system have been presented.

Key Words : Oboe, methods of oboe, Primary oboe education, band, Band School of Armed Forces, education at The Band School.

Page Number : 84

Thesis Adviser : Prof. Selmin TUFAN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR CETVELİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x

BÖLÜM I

GİRİŞ	1
1.1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları.....	1
1.1.1. Silahlı Kuvvetler Bando Okullarındaki Müzik Eğitimi.....	3
1.1.2. Silahlı Kuvvetler Bando Okullarındaki Çalgı Eğitimi.....	4
1.1.3. Silahlı Kuvvetler Bando Okullarındaki Obua Eğitimi.....	5
1.1.3.1. Obuanın Tarihçesi.....	5
1.1.3.2. Obuanın Çeşitleri ve Teknik Özellikleri.....	7
1.1.3.3. Obuanın Parmak ve Ses Kabiliyetleri.....	10
1.1.3.4. Obuanın Gelişimi ve Orkestra İçindeki Yeri.....	11
1.1.4. Başlangıç Obua Eğitiminde Kullanılan Metotlar.....	15
1.2. Problem.....	15
1.3. Araştırmanın Amacı.....	16
1.4. Araştırmanın Önemi.....	16
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	16
1.6. Sayıtlar	17
1.7. Tanımlar.....	17
1.8. İlgili Araştırmalar.....	21

BÖLÜM II

YÖNTEM.....	25
2.1. Araştırmanın Modeli.....	25
2.2. Evren ve Örneklem.....	25
2.3. Veri Toplama Teknikleri.....	26
2.4. Verilerin Analizi.....	26

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUMLAR.....	27
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	27
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	29
3.2.1. Oboenschule Band 1.....	29
3.2.2. The Oboe.....	39
3.2.3. A Tune A Day For Oboe.....	47
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	57

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER	72
4.1. Sonuç	73
4.2. Öneriler	79
KAYNAKÇA	81
ÖZGEÇMİŞ.....	83

KISALTMALAR CETVELİ

D.S : Dal Segno

K.K.K : Kara Kuvvetleri Komutanlığı

M.E.B : Milli Eğitim Bakanlığı

T.C : Türkiye Cumhuriyeti

TSK : Türk Silahlı Kuvvetleri

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1. Metotlara Göre Öğrenciden Ses Genişliği Boyutundaki Beklentiler.....	59
Tablo 3.2. Metotlara Göre Öğrenciden Temel Müzik Bilgisi Boyutundaki Beklentiler	61
Tablo 3.3. Metotlara Göre Öğrenciden Nüans Kullanımı Boyutundaki Beklentiler.	62
Tablo 3.4. Metotlara Göre Öğrencinin Çalması Gereken Süre Değerleri Boyutundaki Beklentiler.....	64
Tablo 3.5. Metotlara Göre Altere İşaretleri Bilgisi Verilmesi ve Kullanılmasının Karşılaştırılması.....	66
Tablo 3.6. Metotlara Göre Tonalite Bilgisi ve Kullanımının Karşılaştırılması.....	68
Tablo 3.7. Metotlara Göre Müzikal Terimlerin Etüt/Eser İçerisinde Kullanılmasının Karşılaştırılması.....	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. Obua.....	6
Şekil 1.2. Obua kamışı.....	6
Şekil 1.3. Obua çeşitleri; Soldan sağa: Obua, Obua d’amore, Korangle, Bariton obua.....	7
Şekil 1.4. Obuanın sökülme ve muhafaza şekli.....	9
Şekil 1.5. Obuanın sökülme ve muhafaza şekli.....	9
Şekil 1.6. Obuanın Ses Alanı.....	9
Şekil 1.7. Obuanın Tutuş Şekli.....	10
Şekil 3.1. Obua Üzerinde Parmak Yerlerinin Gösterilmesi.....	30
Şekil 3.2. Obuanın Ayakta Tutuluşu.....	31
Şekil 3.3. Obuanın Oturarak Tutuluşu.....	31
Şekil 3.4. Obuanın Doğru Tutuluşunun Gösterilmesi.....	31
Şekil 3.5. Obuanın Üflenmesi.....	32
Şekil 3.6. Obua Üzerinde Do, Si, La ve Sol Notalarının Gösterilmesi.....	32
Şekil 3.7. Obua Üzerinde Fa#, Mi ve Re Notalarının Gösterilmesi.....	33
Şekil 3.8. Obua Üzerinde Do Notasının Gösterilmesi.....	33
Şekil 3.9. Obua Üzerinde Fa Notasının Gösterilmesi.....	34
Şekil 3.10. Obua Üzerinde Si bemol Notasının Gösterilmesi.....	34
Şekil 3.11. Obua Üzerinde Re Notasının Gösterilmesi.....	35
Şekil 3.12. Obua Üzerinde Mi, Fa, Fa# ve Sol Notalarının Gösterilmesi.....	35
Şekil 3.13. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Fa Notalarının Gösterilmesi.....	36
Şekil 3.14. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Do# Notalarının Gösterilmesi.....	36
Şekil 3.15. Obua Üzerinde La, La#, Si ve Do Notalarının Gösterilmesi.....	37

Şekil 3.16. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Mi bemol/Re diyez Notalarının Gösterilmesi.....	37
Şekil 3.17. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Sol diyez/La bemol Notalarının Gösterilmesi.....	37
Şekil 3.18. Obua Üzerindeki Tüm Notaların Gösterilmesi.....	38
Şekil 3.19. Zaman Tablosunun Gösterilmesi.....	40
Şekil 3.20. Obua Üzerindeki Notaların İngiliz Sistemine Göre Gösterilmesi.....	41
Şekil 3.21. Obua Üzerindeki Notalarının Konservatuar Sistemine Göre Gösterilmesi.....	42
Şekil 3.22. Obua Üzerinde Trillerin Gösterilmesi.....	43
Şekil 3.23. Obua Üzerinde Trillerin Gösterilmesi.....	44
Şekil 3.24. Diyez Alan Majör Tonların Sırasıyla Gösterilmesi.....	45
Şekil 3.25. Bemol Alan Majör Tonların Sırasıyla Gösterilmesi.....	45
Şekil 3.26. Majörlerin İlgili Minörlerinin Diyez ve Bemol Sırasına Göre Gösterilmesi.....	46
Şekil 3.27. Obuanın Ses Aralığı.....	59

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Sanat eğitiminin en önemli boyutlarından biri olan müzik eğitimi, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda sistemli bir biçimde yer almaktadır. Bu nedenle ve tezimin konusu gereği bu okullardaki müzik eğitimi incelemek yerinde olacaktır.

Bu bölümde tez konumun daha rahat anlaşılabilmesi için; Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nın tarihsel akışı, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki müzik eğitimi, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki çalgı eğitimi, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki obua eğitimi, obuanın tarihçesi ile çeşitleri, teknik özellikleri, çalgının parmak ve ses kabiliyetleri, obuanın gelişimi ve orkestra içindeki yeri, başlangıç obua eğitiminde kullanılan metotlar gibi konulara yer verilmekte, obua eğitiminde kullanılan metotlara ilişkin açıklamalardan sonra problem, alt problemler, amaç, önem, sayılıtlar, sınırlılıklar, tanımlar ve ilgili araştırmalar sıralanmaktadır.

1.1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları

Kökleri Türk tarihinin ilk dönemlerine kadar uzanan, askeri müzik geleneğimizi günümüzde temsil eden ve aynı zamanda önemli de bir eğitim kurumu olan Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı'nda müzik eğitimi sistemli bir biçimde verilmektedir.

“Günümüzde Türk Silahlı Kuvvetleri'nde; Türk Silahlı Kuvvetleri Armoni Mızıkası, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Bandosu, Hava Kuvvetleri

Komutanlığı Bandosu ve Jandarma Genel Komutanlığı Bandosu adı altında dört büyük özel bando ile birlikte birçok bölge bandosu bulunmakta, bu bandolar Türkiye’yi uluslararası düzeyde temsil etmekte, yurtdışındaki askeri müzik festivallerine katılmakta, turnelere çıkmakta, zengin bir repertuarı simgeleyen kompakt diskler üretmektedirler.” (Demirbatır, 2003: 262).

Askeri Bando Okulunun yıllara göre gelişimi aşağıdaki gibidir:

- Mızıka Gedikli Sınıfı 1930,
- Musiki Gedikli Erbaş Hazırlama Okulu 1939,
- Askeri Mızıka Astsubay Hazırlama Orta Okulu 1952,
- Askeri Mızıka Astsubay Sınıf Okulu 1959,
- Askeri Mızıka Okulu 1966,
- Askeri Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu 1974,
- Silahlı Kuvvetler Askeri Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu 1985,
- Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı (Bando Astsubay Hazırlama Okulu,
- Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulu, Bando Astsubay Sınıf Okulu) 2003.

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Bando Astsubay Meslek Yüksek Okulunun görevleri TMK 12–606 KKY 181–3 (S3–12) No’lu Yönergesi’ne göre;

A-Türk Silahlı Kuvvetleri’ne Bando Astsubayı yetiştirmek,

B-TSK’ne ait müzik aletleri için bakım ve onarım desteği sağlamaktır.

Okul, çağdaş eğitim ve öğretim bilimi kapsamında öğrenmeyi öğrenme felsefesine uygun, Silahlı Kuvvetlerin mevcut ve gelecekteki ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte, ileri dönemlerdeki eğitim ve öğretimi izleyebilecek bilimsel alt yapı ile donanmış, temel askeri bilgi ve davranışları kazanmış, üstün bedeni yeteneğe sahip, iletişim becerisi gelişmiş, vatan, vazife, şeref ve dürüstlük kavramlarını kendisine ilke edinmesinin yanı sıra Atatürkçü düşünce sistemini özümsemiş ve bunu yaşam tarzı olarak benimseyerek kendine rehber edinmiş askeri öğrenciler yetiştirmek misyonunu üstlenmiştir.

1.1.1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki Müzik Eğitimi

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda orta öğretim aşamasında eğitim veren Hazırlama Okulu ve bunun yanı sıra yüksek öğretim aşamasında eğitim veren Meslek Yüksek Okulu yer almaktadır. Hazırlama Okulu'nda 4 yıl, Meslek Yüksek Okulu'nda ise 2 yıl eğitim öğretim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

DERSLER	Hazırlama Okulu				Meslek Y.O.	
	9	10	11	12	1	2
Çağdaş Müzik Tarihi	-	-	-	-	1	-
Müziksel İşitme ve Okuma	3	4	4	4	-	-
Müziğe Giriş	1	-	-	-	-	-
Türk ve Batı Müz. Çalgı Top.	-	-	4	6	-	-
Toplu Müzik	-	-	-	-	7	9
Müzik Biçimleri	-	-	1	1	-	-
Batı Müzik Tarihi	-	-	1	1	-	-
Geleneksel Müzik Tarihi	-	-	-	1	-	-
Armoniye Giriş	-	-	-	1	-	-
Armoni	-	-	-	-	2	2
Türk ve Batı Müz. Koro Eğt.	2	2	2	2	-	-
Bireysel Ses Eğitimi	-	-	-	1	-	-
Koro	-	-	-	-	2	2
Türk ve Batı Müz. Çalgıları	5	7	7	7	-	-
Çalgı	-	-	-	-	4	4
Kompozisyon ve Müz. Analiz	-	-	-	-	2	2
Nota Yazım	-	-	-	-	-	1
Bilişim Destekli Müzik	-	-	1	1	-	-

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı'nda öğretimi yapılan mevcut mesleki dersler ve süreleri yukarıda belirtilmektedir. Eğitim ve öğretim müfredatı gerek Hazırlama Okulu'nda, gerekse Meslek Yüksek Okulu'nda uygulamalı ve teorik mesleki dersleri kapsamaktadır. Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, Çağdaş Müzik Tarihi, Müziksel İşitme ve Okuma, Müziğe Giriş, Müzik Biçimleri, Batı Müzik Tarihi, Geleneksel Müzik Tarihi, Armoniye Giriş, Armoni, Nota Yazım ve Bilişim Destekli Müzik gibi dersler teorik dersleri oluşturmaktadır. Uygulamaları dersler ise Türk ve Batı Müziği Çalgı Toplulukları, Toplu Müzik, Türk ve Batı Müziği Koro Eğitimi, Bireysel Ses Eğitimi, Koro, Türk ve Batı Müziği Çalgıları, Çalgı, Kompozisyon ve Müzikal Analiz'dir. Bu dersler dışında öğrencinin gelişimini ve sosyalleşmesini desteklemesi açısından birçok kültürel ders de bu okullarda okutulmaktadır.

1.1.2. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki Çalgı Eğitimi

Belirtilen müfredat dâhilinde eğitimi verilen çalgılar, Hazırlama Okulu sınıflarında Türk ve Batı Müziği Çalgıları, Meslek Yüksek Okulu'nda ise Çalgı dersi adı altında görülmektedir. Hazırlama Okulu'nda 9. sınıfta haftada 5 ders saati, 10, 11 ve 12. sınıflarda haftada 7 ders saati, Meslek Yüksek Okulu'nda ise 1 ve 2. sınıflarda haftada 4 ders saati çalgı eğitimi verilmektedir. Bunun yanı sıra Hazırlama Okulu'nda 11. sınıfta haftada 4 ders saati, 12. sınıfta haftada 6 ders saati süre ile yer alan Türk ve Batı Müziği Çalgı Toplulukları dersinde öğrenciler çalgılarını toplu olarak kullanmayı öğrenerek kendilerini bu alanda da yetiştirmektedirler. Meslek Yüksek Okulu'nda da bu eğitim Toplu Müzik dersi adı altında 1. sınıfta haftada 7 ders saati, 2. sınıfta haftada 9 ders saati süre ile verilmektedir. Bu derslerde eğitimi verilen nefesli çalgılar flüt, obua, fagot, klarnet, saksafon, trompet, kornet, büğlü, trombon, korno, bariton, küçük bas ve tuba'dır. Bando Okullarındaki çalgı eğitimi nefesli çalgıların yanı sıra Türk ve batı müziklerinde kullanılan her türlü vurmali çalgının eğitimini de içermektedir.

1.1.3. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'ndaki Obua Eğitimi

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı bünyesinde obua eğitimi diğer çalgı derslerinin verildiği sürelerle eş değer olarak Hazırlama Okulu'nda 9. sınıfta haftada 5 ders saati, 10, 11 ve 12. sınıflarda haftada 7 ders saati olarak verilmektedir. Meslek Yüksek Okulu'nda ise 1. ve 2. sınıflarda haftada 4 ders saatidir. Yukarıda da belirtilen toplu uygulamaların yapıldığı çalgı dersleri de gerek Hazırlama Okulu'nda gerekse Meslek Yüksek Okulu'nda yer almaktadır. Obua eğitimi tezimizin konusu olan 9. sınıf yıllık eğitim programı müfredatı dahilinde 37 haftalık eğitim – öğretim yılı içerisinde haftada 5 ders saati olarak uygulanmaktadır. Bu yıllık program obua eğitiminin başlangıcı olan okul ders programında toplam 185 ders saatidir. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı obua eğitimi sürecinde her sınıfın müfredat programı için albüm olarak adlandırılabilir fakat metot olarak ifade edilen tek bir metot (derleme) kullanılmaktadır. Bu metot yıllar önce Avrupa genelinde obua eğitimi gören öğrencilerin kullandığı çeşitli metotlardan faydalanılarak derlenmiş ve okulun müfredat programında kullanılmakta olan bir kaynaktır.

1.1.3.1 Obuanın Tarihçesi

“Çift kamışlı bir ahşap üflemeli çalgı. Kendine özgü dokunaklı, merak uyandıran, çekici bir ses rengine sahiptir. Kırsal yaşamın, doğal güzelliklerin, çobanlı duyguların, saf sevinçlerin, yalnızlık duygusunun sözcüsüdür; Bu niteliklerin içinde biraz da hüznün vardır. Fransızca *hautbois*: “üstün sesli tahta”. İtalyanca, Almanca, İngilizce, İspanyolca *oboe*” (Say, 2005-A: 381).

Şekil 1.1. Obua

Şekil 1.2. Obua kamışı

1654 yılında Jean Hottetere ve Michel Philidor tarafından icat edilen obuanın geçmişi çok daha eski tarihlere uzanır. Çeşitli basit şekilleriyle hemen bütün kıtalarda yer alan bu çift kamışlı çalgı, aslında zurnanın gelişkinidir. Çin’de *kuan tzö*, Japonya’da *hiçiriki*, Hindistan’da *sanai ve nagasara*, İran’da *şahnay*, Arap ülkelerinde *zamr* adıyla kullanılmıştır. İlkçağda çift kamışlı üflemeliler çoğunlukla çift olarak kullanılmış, bu biçimin ilk örnekleri M.Ö. 3000 yılında Mezopotamya uygarlıklarında, daha sonra “Aulos” adıyla antik Yunan uygarlığında yer almıştır. Obuanın ilk el biçimi olan söz konusu eski çalgılar, ortaçağ Avrupa’sında “Bomharte” (Almanca Pommer) adıyla kullanılmıştır.

“18’nci yüzyılda Avrupa’da geliştirilmeye başlayan obua, 19’uncu yüzyılda yapılan değişikliklerle Guillaume Triebert, Joseph Sellner, Apollon Barret, Theobold Boehm gibi çalgı yapımcılarının katkısıyla modern bir çalgı düzeyine getirilmiştir. Diatonik ve kromatik dizilerin seslerini kolayca elde etmek amacıyla delik sayısı ve klapeler arttırılmıştır. Çalgının gövdesi abanoz, şimşir gibi sert ağaçlardan yapılır. Mekanizmasına gümüş kaplanmak üzere “meyekor” denen bir alaşımla biçim verilir. Orkestra çalgısı olarak 17’nci yüzyılda Jean-Baptiste Lully tarafından değerlendirilmeye başlayan obua için Vivaldi, Handel, Cimarosa, Mozart, Richard Strauss, B. Alois Zimmermann ve Bruno Maderna konçertolar yazmışlardır. Üflemeliler kentetinde ve kamışlı üflemeliler triosunda kaçınılmaz bir yeri olan çalgının, kırsal saflığı dile getiren birçok eserde özellik içeren değeri öne çıkar. “Obua

da caccia” adı verilen eski çeşidiyle J.S.Bach’ın en sevdiği çalgılardan biri olmakla tanınmıştır.” (Say, 2005-A: 382).

1.1.3.2. Obuanın Çeşitleri ve Teknik Özellikleri

Şekil 1.3. Obua çeşitleri; Soldan sağa: Obua, Obua d’amore, Korangle, Bariton obua

a. Korangle (Cor Anglais): Obua ile teknik yapılış şekli aynı olmakla birlikte boyu daha uzun, ses genişliği ise obuanın bir beşli ses aralığı aşağısındadır. Ses genişliği yine iki oktav ve bir dörtlüden oluşmaktadır. Ses rengi obuaya göre daha kapalı, üzgün, melankolik ve içlidir. Obuadan ayrılan bir başka özelliği de kamışın doğrudan üçüncü kısma yerleştirilmeyip “es” denilen deveboynu şeklindeki bir madeni boruya takılmasıdır. Korangle partisini notaya alışı biçimi ise zaman zaman değişmiştir.

“19’uncu yüzyılın ortasına kadar Fransa’da gerçek sesler halinde ve ikinci çizgi do anahtarı ile yazılıyordu. Günümüzde ise çalgının notaları ikinci çizgi sol anahtarında yazılmaktadır. Bu yazılım şekli partiyonun okunuşunda zihnen bir beşli aşağıdan transpozisyonla okumayı gerektirmektedir.” (www.beethovenlives.net, 2008, Eylül 21).

“Ton rengi üzünlük yada garip bir melankolik özelliğe sahiptir. Gluck, Alceste ve Orfeo’da Korangle için Paris’deki konserde klarnete hazırlanan parçaları yazdı. Çünkü bu alet 1808 yılına kadar opera orkestrasına girmemişti. Mozart, Haydn ve Beethoven onun için arada sırada yazmalarına

rağmen Wagner'in gününe kadar bu alet Alman Orkestralarının düzenli bir üyesi haline gelmedi." (Demir, 1997: 31).

b. Oboe d'amore (Aşk Obuası): Diyapazona göre obuanın bir küçük üçlü kalın ses yapısına sahiptir. Obua ile koranglenin ses renginin arasında bir yeri vardır.

"Bu ses rengi son zamanlarda Bach'ın eserlerinin bazılarını, özellikle kantatlarını seslendirmekte kullanılmıştır." (www.beethovenlives.net, 2008, Eylül 21).

c. Bariton Obua: Diyapazona göre obuadan bir oktav kalın ses duyuluşuna ve obua ile yakın ses genişliğine sahiptir. Bariton obuayı üretmek için zaman zaman değişik çalışmalar yapılmıştır.

"Genellikle yukarı doğru glob şeklindeki zil ile büyükçe bir obuadır. Bazı modellerinde ise son bölümün glob şeklinde olmayıp düz ya da konik olduğuna rastlanmıştır. Müzik tarihi içinde bestecilerin çok nadir kullanmayı tercih ettiği bir çalgı olmuştur. Günümüzde orkestra partiyonunda olmadığı takdirde orkestralar tarafından kullanılmamaktadır." (Demir, 1997: 33).

d. Alto Obua: "18'inci yüzyılda kullanılmış olan ve günümüzde kullanılmayan bir obua çeşididir. Diyapazona göre tam beşli aşağıdan duyuluşa sahip olan alto obua aynı zamanda koranglenin atası olarak kabul edilmektedir." (Demir, 1997: 33).

e. Oboe d'Caccia: "Diyapazona göre bilinen korangle ile aynı ses duyuluşuna sahip olan oboe d'caccia, alto obua esas alınarak geliştirilmiştir. Obuanın bu çeşidi de aynen alto obua gibi 18'inci yüzyılda kullanılmış ve daha sonra kullanılmasına gerek duyulmamıştır. Oboe d'caccia'ya bu dönemde çoğunlukla Bach'ın kantatlarında rastlanmaktadır." (Demir, 1997: 33).

Notaları sol anahtarıyla yazılan, do perdesinde yapılan ve aktarımcı bir çalgı olmayan obuanın ses rengi kalın seslerde boğuk ve puslu, ince seslerde saf, açık ve

şiiirsel özelliktedir. Uzunluğu 60 santim olan çalgı, üç parçadan oluşur: Üst gövde, alt gövde ve hafif konik biçimde olan kalak kısmı.

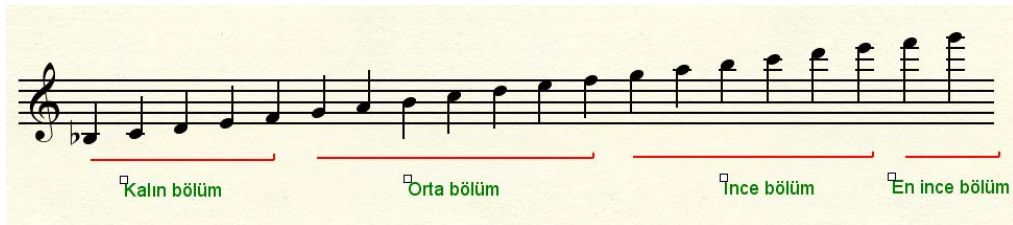
Şekil 1.4.

Şekil 1.5.

Obuanın sökölme ve muhafaza şekli

Tınlama bölgeleri ise dörde ayrılır: Kalın, orta, ince ve çok ince bölgeler. Kalın bölge, metalik bir renk taşır; orta bölge ılık, tatlı sesler üretir. İnce bölgenin soluk bir rengi vardır; en ince bölge ise bestecilerin ancak yeri geldikçe göze aldığı acı renkler üretir. Obuanın özgün ses rengini en iyi temsil eden ses alanı orta bölgedir.

Şekil 1.6. Obuanın Ses Alanı

“Hem bir solo çalgı, hem oda müziği ve orkestra çalgısı olan obua, ustasının elinde hızlı pasajları etkileyici bir anlatımla verebilir. Kesik seslerle çalınan pasajlarda hünerlidir. Solo görev verildiği zaman “cantabile” (şarkı

söyler gibi) melodileri dokunaklı bir şekilde sunar. Ses genişliği üç oktav dolayındadır.” (Say, 2005-B: 585).

Şekil 1.7. Obuanın Tutuş Şekli

1.1.3.3. Obuanın Parmak ve Ses Kabiliyetleri

Öğrenilmesi hiçte kolay olmayan bir alet olarak kabul edilmesine rağmen obua, farklı tonlarından, büyük dinamik kapsamından ve kendini ifade edebilme özelliğinden dolayı beklide en çok takdir edilen çalgılardan biridir. O kuşkusuz birinci oktav fa’dan ikinci oktav si’ye orta bir ses gücü üzerinde en iyi durumdadır. Bu kapsamda tonu ne düdük sesi, ne de incedir. En tatlı sesler burada bulunur.

Obuanın büyük çevikliği vardır. Diatonik ve kromatik, hem kopuk (staccato) hem bağlı (legato) notalar kolayca çalınır. Geniş atlamalar, narin notalar ve birçok triller mümkündür. Son sistem obuanın modern anahtar mekanizmasında sunulan olanaklara rağmen bazı fark edilebilir zorluklar vardır. 1860–1862 yılları arasında Barret bu alette her notada mükemmel sarsmalar elde ettiğini iddia ediyordu.

18. yüzyılda bu notalar başka bir şekilde çıkarılamazlardı. Bazı deliklerin boyutları ve yerleştirilmesinin bundan dolayı şartlandığına kuşku yoktur. Çalma tekniğini geliştirmek için genel olarak temel mekanizmaya yararlı olabilecek ilaveleri tanıyıp bunları kullanmakta uzmanlaşmış önde gelen obuacıları takip etmek en iyi yoldur. Kuşkusuz seçim bireyseldir ve obuacının doğal maharetine bağlıdır.

Şarkı söylemede olduğu gibi obua çalmadaki ilk gerekli kural kuşkusuz kullanılan kamışın cinsine bakılmaksızın kontrollü ve zorlanmayan bir nefestir. Bu konuda en geliştirilmiş ders kitaplarında bile çok az pozitif bilgi bulunması şaşırtıcıdır ve öğretmenin, tariften ziyade örnekle öğretmeyi daha kolay bulduğu bir konudur. Obuacının karşılaştığı güçlük, kamışın dar açığının belli bir zamanda çok az miktarda hava geçmesine izin vermesidir. Bütün hava tüm aletin içinden geçmeden önce ciğerlerdeki kirli ve oksijensiz havayı temizlemek zordur. Çoğu obuacılar sorunu çözecek şeyin derin, acele etmeden ağızdan karın boşluğuna alınacak hava olduğunda hemfikirdirler. Bu, müzik tarafından sağlanan her fırsattan nefes almak için yaralanmaktır. Bazı obuacılar yanakları bir hava rezervi olarak kullanırlar. Bu yolla ciğerleri yeniden doldururken yanaklarındaki hava üfleme devamlılığı sağlar.

“Üflemeli çalgılarda vibrato, en vahşi duyguları uyandırmıştır. Barok yada klasik müzik dönemlerinde çalgılarda ara teknikleri çalışan sayısız çalıcıların dışında bazı vibrato dereceleri, günümüz obua çalma tekniğinin en uygun parçası olarak kabul edilir.” (Demir, 1997: 27).

1.1.3.4. Obuanın Gelişimi ve Orkestra İçindeki Yeri

Obua'nın gelişmesinde yapımcıların olduğu kadar obuacı öğretmenlerin ve icracıların etkisi çok olmuştur. Philidor Ailesi en eski profesyonel obuacıların arasında, 17'nci yüzyılın sonlarından sonra Fransız sarayında görev yapan oldukça saygıdeğer bir aile idi. Bunlar çok yönlü kişilerdi. Çoğu obuanın yanı sıra deniz trompeti, fife (asker düdüğü) ve Rönesans döneminde yaygınlaşmış nefesli bir çalgı olan crumhorn çalabiliyorlardı. Böylece eski kamışlı müzik çalgıları ile yenileri

arasında bir bağ oluşturdular. Hotteterre ve Chedeville Aileleri de Fransız sarayının müzik yapısı ile kendilerini geliştirmiş ve başarı kazanmışlardır. Bas obua çalan Jacques Hotteterre “Principles de la flute traversiere et du hautbois” isimli kitabını 1707 tarihinde yayınlamıştır ve kitabın içeriğinde obua ile ilgili bol miktarda bilgiler yer almıştır.

Diğer bir obua icracısı Milanolu bir obuacı ve besteci olan Giuseppe Summarti’dir. Bestecinin eserleri o dönem çok beğenilmiştir. Summarti Londra’da Kral Tiyatrosu’nda ve opera orkestrasında çalmıştır ve Burney’e göre onun çalış biçimi nadir gelişmiş tınısından dolayı kayda değer bulunmuştur. Summarti’nin öğrencilerinden biri olan Thomas Vincent’in obuayı çalma metodu onu solo bir çalgı olarak en üst seviyeye çıkartmıştır.

İngiltere’de Besozzi Ailesi fertlerinin obua çalmada gösterdiği yeteneğe çok dinleyici tarafından oldukça fazla hayranlık duyulmuştur. Onların çalma şeklinin İngiliz zevkini etkilediği konusunda hiç kuşku yoktur.

Ailenin ilk iki kuşağı sadece iki anahtarlı obuayı tanımış olabilirler. Onların icra konusundaki ustalıkları ve eserleri birçok çalıcı ve bestekârdan daha iyi belgelenmiştir. Bu usta çalıcılar tarafından çalgının yüksek kapasitesinin bir göstergesidir.

Johann Christian Fischer, 18’inci yüzyılın belki de en etkili obua sanatçısıdır. Genellikle katı ve kuralcı bir müzik eleştirmeni olan Parke, yumuşak, tatlı tınısından ve kendini ifade etme stilinden dolayı değerli obua üstadına hayranlığını ifade etmiştir. Parke’nin kendisi ünlü bir obua sanatçısıydı ve kendi görüşüne göre obuayı yüksek seslerde çalma yeteneği dinleyici beğenisini kazanmıştı.

Diğer bir 18’inci yüzyıl virtüözü olan Ludwig August Lebrun, kendi doğum yeri olan Mannheim’da bulunan Krallık Orkestrası’nda ve Münih Orkestrası’nda çalmıştır. Onun çalmada göstermiş olduğu seri ve doğru çalma yeteneği, çağının en önde gelen obuacılarından birisi olmasını sağlamıştır. Lebrun’un yanında Johann

Friedrich Alexander Griesbach, 1813'ten 1831 yılına kadar Londra'da Filarmoni Topluluğu'nun ilk obuacısı olarak bilinmektedir.

Pierre-Joachim Raymand Soler, müzik eğitimi Paris'te tamamlayan bir İspanyol obua sanatçısıdır. 1836'da konservatuarda "Premier Prix" adı verilen önemli bir ödül kazanmıştır. Boehm sistemli obuada onun başarısı ünlü icracı ve öğretmen Enrico Marzo tarafından da oldukça övgü almıştır. Aynı konservatuarda başka bir "Premier Prix" ödülü kazanan sanatçı da Joseph Lavigne'dir. Yıllarca İtalyan tiyatrosunda baş obuacılık yapmıştır ancak ustalık ile ilgili kariyerini İngiltere'de kazanmıştır. Burada 1861'den sonra Halle orkestrasının bir üyesi olmasına rağmen solist olarak görev almıştır. Onun yüksek sesli ve sert tınıya sahip olan tonu bazen eleştirilmiştir. 19'uncu yüzyılın sonlarında İngiltere'de en iyi obuacı belki de Desire Alfred Lalande idi. Skotland ve İngiltere'de önde gelen orkestralarda çaldı. Alman sanatçıların baskın olduğu dönemlerde İngiltere'de Fransız Obua Okulu'nun tanınması ve kabul görmesi, onun obua çalmada gösterdiği incelik, özen ve kalitesiydi.

Paris Konservatuarı'nda eğitimcilik yapmış obua profesörleri şunlardır: Antonie Sallantin (1754-1863), August Gustave Vogt (1781-1870), Stanislas Verroust (1814-1863), Charles Louis Trie'bert (1810-1867), Felix Charles Berthelemy (1854-1394).

Obua virtüözü Apollon Marie-Rose-Rose Barret'in mükemmel çalma ve seslendirme tekniği uluslararası kabul edilmiştir. Bunun yanı sıra William Malcsh, hem Londra'daki en iyi çalıcı hem de çalgının en iyi öğretmenlerinden biri olmuştur. Malcsh'ın Londra Trinity Koleji'ndeki asistanı A.J.B Dubrucq idi ve onun tınısı, başka bir çağdaşı tarafından ruhani, tekniği ise eleştiri kabul etmez olarak tanımlanmıştır.

“Obuanın öncelikli olarak solo bir çalgı olduğu unutulmamalıdır. Bazı ezgilerde diğer çalgı grupları ile aynı sesi de (ünison) çalabilir ve diğer çalgıların ses rengini zenginleştirebilir. Hatta gereken bölümlerde eşlik amaçlı kısa ezgi figürlerinde de kullanılabilir. Diğer ağaç nefeslilerle ses özelliğinden dolayı oldukça iyi kaynaşır ve uyumlu tınılar ortaya çıkarabilir. Esprili, alaycı veya şakacı bir etki için obuaya özellikle kalın seslerde kopuk ve kısa (staccato) pasajlar da çaldırılabilir.” (www.deu.edu.tr, 2008, Eylül 24).

“Çalma yeteneği teknik özellikleri ile doğru orantılı olarak ne kadar gelişmiş olursa olsun tatlı, şarkı söylercesine (cantabile), dokunaklı ve halk ezgilerinin güzel akıcı melodilerini icra etmek için benzersiz bir ses rengi olduğu unutulmamalıdır. Bütün ünlü besteciler genelde obuayı bu şekilde kullanmayı tercih etmişlerdir.” (www.deu.edu.tr, 2008, Eylül 24).

Obua, solo çalgı olarak değerlendirildiği gibi, senfoni orkestralarında, armoni mızıkalarında, üflemeliler beşlisinde ve kamışlı üflemeliler üçlüsünde kaçınılmaz bir yeri vardır. Kırsal saflığı dile getiren birçok eserde özellikle değerini kanıtlamış, barok döneminde ise “Obua da caccia” adı altındaki eski biçimiyle J.S.Bach’ın en sevdiği çalgılardan biri olarak tanınmıştır.

Ülkemizde obuanın ilkin Donizetti Paşa’nın isteği üzerine Mızıkai-i Hümayun orkestrasında yer aldığı tahmin edilmektedir. Donizetti’nin İtalya’dan getirttiği iki uzmandan biri, klarnetçi Candelli’ydi. Ahşap üflemeli çalgı sanatçılarından yetiştirilmesinden sorumlu olan bu İtalyan’ın yanı sıra, bakır üflemelilerden sorumlu bulunan trompetçi Rossi görev almıştı. Ancak obua, fagot ve saksafonun orkestraya daha sonra, d’Arenda Paşa döneminde girdiği söylenmiştir. Üçüncü ihtimal, 1908 Meşrutiyetini izleyen yıllarda Saffet Bey (Atabinen) tarafından Paris dönüşünde getirildiğidir. Öte yandan Tophane mızıkacılarından Mustafa Rahmi Bey, müzikbilimcimiz M.R. Gazimihal’e korangle ve obuanın önce Tophane Mızıkası’nda kullanıldığını anlatmıştır. Son iki ihtimalin pek doğru olamayacağı açıktır. Çünkü Donizetti döneminde (1856’ya kadar) saraydaki opera temsillerinde Mızıkai-i Hümayun orkestrası yer alıyordu. Obuasız bir opera orkestrası düşünülemez.

Say; Türkiye’nin ilk obua sanatçısının kim olduğunun bilinmemekte olduğunu ancak anılmaya değer ilk obuacımızın 20’nci yüzyılın başlarında Mızıkai-i

Hümayun'da görev yapmış olan ve aynı zamanda Efdal Günşiray'ı yetiştirmiş olan Yusuf Ziya Bey olduğunu ifade etmektedir.

1.1.4. Başlangıç Obua Eğitiminde Kullanılan Metotlar

Araştırma için yapılan literatür taramasının ve elde edilen kaynakların incelenmesinin sonucunda başlangıç obua metodu olarak kullanılan metotlar belirlenmiş, buna göre Bettina Doemens ve Ursula Maiwald tarafından yazılan 1994 yılında yazılan OBOENSCHULE BAND 1, Otto Langey tarafından 1965 yılında yazılan THE OBOE, Paul Herfurth tarafından 1954 yılında yazılan A TUNE A DAY FOR OBOE, Guseppe Mariani tarafından 1983 yılında yazılan METODO POPOLARE, Gustav Adolf Hinke tarafından yazılan ELEMENTARY METHOD FOR OBOE, Albert J. Andraud tarafından 1933 yılında yazılan FIRST BOOK OF STUDIES FOR OBOE, Fernand Gillet tarafından 1935 yılında yazılan METHOD FOR THE BEGINNING OF THE OBOE adlı metotlar içerik açısından incelenmiştir.

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nın müfredatına göre hazırlanan albüm olarak adlandırılabilir fakat metot olarak ifade edilen derleme, başlangıç obua eğitiminde kullanılmakta fakat uygulama ve etütlerin birçok açıdan zor olduğu, teorik bilgilerin istenen uygulamaya göre çok kısıtlı verildiği bir çalışmadır.

İşte bu metot ile uzman görüşleri alınarak seçilen üç adet başlangıç metodunun incelenmesi ve içerik yönünden karşılaştırılmasının yapılması düşünülerek aşağıdaki problem cümlesi oluşturulmuştur.

1.2. Problem

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda şu an kullanılmakta olan başlangıç obua metodu ile diğer obua başlangıç metotları arasında ne gibi farklar bulunmaktadır?

Alt Problemler;

1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodu hangi konuları kapsamaktadır?

2. Diğer başlangıç obua metotları hangi konuları kapsamaktadır?

3. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodu ile diğer başlangıç obua metotları arasında ne gibi farklılıklar bulunmaktadır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda obua başlangıç eğitiminde kullanılan metot ile diğer başlangıç obua metotlarının karşılaştırmasını yaparak içerik bakımından farklılıklarını ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodunun içerik açısından değerlendirilmesi yapılarak, diğer başlangıç metotları ile arasındaki farkları ortaya çıkarmak ve yapılabilecek yeni çalışmalara yol gösterici olması açısından önemlidir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı 9. sınıf başlangıç Obua Metodunun içeriği ile,
2. Literatür taraması sonucu ulaşılabilen diğer metotlardan başlangıç aşamasına en uygun olan üç metot ile,

3. Alan uzman görüşleri ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlar

1. İncelenmesi yapılan metotların en çok kullanılan metotlar olduğu,
2. Alanın uzman görüşlerinin alınarak bu metotların incelenmesi ve kullanılan metotla karşılaştırılmasının amaca yönelik olacağı varsayılmaktadır.

1.7. Tanımlar

Obua: Abanoz, gül, şimşir, sedir ağacı gibi sert ve dayanıklı ağaçlardan üretilen, çift kamışlı bir ağızlık ile çalınan, dokunaklı ses rengine sahip olan senfonik solo çalgısıdır.

Oboist: İngilizcede obua çalan kişilere verilen isimdir.

Trompet: Metal bir ağızlık ve kendi üzerine silindir biçimindeki borudan oluşan, bakırdan imal edilmiş üflemeli çalgıdır.

Kornet: Metal bir ağızlık ve kendi üzerine silindir biçimindeki borudan oluşan, bakırdan imal edilmiş üflemeli çalgıdır. Trompete göre daha yumuşak bir ses karakterine sahiptir ve yapısal olarak boyu trompetten daha kısadır.

Opera: Genellikle tarihi veya mitolojik konulu bir drama eşliğinde ortaya konan, müzikal ve tiyatral formda bir sahne eseridir.

Oratoryo: 16. yüzyılın ikinci yarısında Roma'da ortaya çıkan, lirik, epik ve dramatik müzik türlerini içeren, hem kiliseyle hem de tiyatroyla ilgili müzik türüdür.

Kantat: Latince ve İtalyancada şarkı söylemek anlamına gelen, bir çalgı eşliğinde söylenen ve genellikle birden fazla bölüm içeren sözlü beste türüdür.

Orkestrasyon: Herhangi bir müziği orkestra ile çalınabilecek şekle getirmek olarak tanımlanmaktadır.

Virtüöz: Bir müzik aletini ustalıkla kullanabilme yetisine sahip olan çalıcıdır.

Virtüozite: Çaldığı çalgıda olarak kendisine özgü bir sistem ve şekil geliştiren, ekol olan, kendisinden önce var olan tekniklerin dışında yeni farklı üsluplar geliştiren ustalardır.

Korangle: Çift kamışlı ağızlık ile çalınan, notası ikinci çizgi sol anahtarı ile yazılan, diyapazona göre duyulduğu bir tam beşli alttan olan, solo ve eşlik görevi verilen, ses rengi çekici ve üzüntülü olan enstrümandır.

Kompozitör: Sesleri kullanarak beste yapan ve müziği ortaya çıkaran kişilere verilen addır.

Tını: Bir ses dalgasının özelliğinin ortaya çıkarttığı işitsel duyudur. Bir başka şekilde sesin kulağa gelen rengi olarak da tanımlanabilir.

Diyapazon: Çelikten yapılmış olup genellikle 440 Hz frekansta ses çıkaran alt tarafında bir çubuk bağlı olan u harfi şeklindeki müzik aletidir.

Armoni Mızıkası: Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde görev yapan, nefesli çalgıların çoğunlukta olup vurmali çalgılar ile desteklenen müzik topluluğudur. Senfoni orkestralarından farkı ise yaylı çalgıların yerini nefesli çalgıların almış olmasıdır.

Senfoni Orkestrası: Yaylı ve nefesli çalgıların çoğunlukta olup vurmali ve klavyeli çalgılar ile desteklenen müzik topluluğudur.

Gayda: Kamıştan yapılmış çift düdük ve tulumdan oluşan, tiz sesli nefesli bir çalgıdır. Bulgar, Makedon ve İskoç'ların milli çalgısıdır. İskoç Gaydası ve İrlanda Savaş Gaydası en tanınmış modelleridir.

Flüt: 20. yüzyılın başlarına kadar abanoz, nar gibi sert ağaçlardan yapılan ve sonrasında gövde yapısı metale çevrilerek üretilen üflemeli bir çalgıdır. Metal olduğu halde tahta nefesli çalgılar grubu üyesidir. Bunun nedeni ses renginin tahta tınısı vermesi ve diğer tahta nefesliler ile olan uyumdur.

Flütist: Flüt çalan kişiye verilen isimdir.

Fagot: Çift kamışlı ve tek parçalı bir tahta nefesli enstrümandır. Gövde yapısı gül ağacı veya Akçağaç kullanılarak imal edilen fagot, "Curtal" adı verilen eski bir müzik çalgısından esinlenilerek 16. yüzyılda Avrupa'da üretilmiştir.

Klarnet: Yapımında genelde abanoz gibi sert ve dayanıklı ağaç türleri kullanılarak üretilen kamış ve kemik bir ağızlık kullanılarak çalınan nefesli bir çalgı türüdür.

Sürdin: Özellikle bakır nefesli çalgılarda farklı bir ses rengi elde etmek için yada çalışma sırasında çalgının ses şiddetini azaltmak için kullanılan aksesuar.

Saray Muzikası: Cumhuriyetin ilk yıllarında İstanbul'da kurulan Avrupa standartlarında iki bandodan biridir. Diğeri ise Deniz Bandosudur. Saray Muzikası 1924 tarihinde şimdiki kuruluşu ile Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası olan "Cumhurbaşkanlığı Musiki Heyeti" adını almıştır.

Tophane Muzikası: Muzika-i Humayun'dan başka oluşturulmuş olan çok sesli bando kuruluşudur. Tophane Müşiri Zeki Paşa tarafından 1891' de kurulmuştur. Tophane sanat okulunun bir kolu olarak yetenekli öğrencilerden kurulan bu bandonun başına ilk olarak İtalyan müzik eğitimcisi "İtalo Selvelli" getirilmiştir.

Legato: Bağlı çalma. Ardışık notaları aralarında hiçbir kopukluk olmaksızın bağlı çalmaya denir.

Staccato: Notaları birbirine bağlamadan tek tek ve kesik yorumlama.

Marcato: Notaları belirterek ve tutarak çalma.

Portato: Notaları yayarak çalma.

Puandorg: Notaların üzerine konulan ve bulunduğu notayı değerinin yarısı kadar daha uzatan uzatma işareti. Tanımında uzatma süresinin üzerine geldiği nota değerinin yarısı kadar olacağı ifade edilse de bu süre orkestralarda şefin, solo çalmalarda ise solistin yorumuna bağlıdır.

Bemol: Önüne geldiği notayı yarım ses kalınlaştırmaya yarayan işarettir.

Diyez: Önüne geldiği notayı yarım ses inceltmeye yarayan işarettir.

Natürel: Değişime uğramış notayı kendi ses değerine döndürmeye yarayan işarettir.

Piano: Hafif, az ses ile çalmak.

Pianissimo: Orta hafiflikte çalmak.

Forte-piano: Sesi güçlü başlatıp hemen ardından hafif olarak devam ettirme.

Mezzo forte: Orta kuvvetle çalmak.

Forte: Kuvvetli çalmak.

Fortissimo: Forte'den kuvvetli çalmak.

Crescendo: Arttırarak çalmak.

Decrescendo: Sesi azaltarak çalmak.

Diminuendo: Sesi gittikçe azaltarak çalma.

Sforzando: Notayı kuvvetli ve ani bir vurgu ile güçlendirerek çalma.

Rinforzando: Sesi gürleştirip kuvvetlendirerek çalma.

Diyafram: Göğüs boşluğunu karın boşluğundan ayıran kasa verilen addır.

Kas-kiriş karışımı bir organ olan diyafram, göğüs kafesine bağlıdır. Solunumda görev alır ve çalışması beynin iki diyafram siniri aracılığı ile yönlendirilir. Diyafram üç delik ile yemek borusuna, aorta ve alt ana toplardamara açılır. Diyafram soluk aldığımızda kasılır ve düzleşir. Soluk verdiğimizde ise gevşer ve kubbeleşir.

Diyafram nefesi: Diyafram nefesi, daha çok akciğerlerin alt yarısında toplanan ve ciğer uçlarına kadar inerek diyaframla ilişki kuran nefestir. Bu nefes, ses ve çalgı eğitimine en uygun olan nefestir. Diyafram nefesinde hava, diyafram ve ses organının güç birliği şarkı söylememizi ve nefes vermemizi kolaylaştırır. Diyafram nefesi diğer nefeslere oranla kalbimize fazla yük olmaz. Diyafram nefesi çalgı çalmak ve şarkı söylemek için gerekli olan daha geç, daha düzenli ve istenen basınçta nefes boşaltmaya çok elverişlidir. Bu nefes göğüs boşluğu rezonansını kısıtlamaz.

Entonasyon: Çalgı ve çalgı topluluklarından elde edilen seslerin tonlaması anlamına gelir.

Altere işareti: Ses değiştirici işaretlerdir.

Anarmonik nota: Ses değerinin aynı fakat isimlerinin değişik olduğu notalardır.

Armonik minör: Doğal minör gamının yedinci notasının yarım ses tizleştirilmesiyle elde edilen gamdır.

Melodik minör: Doğal minör gamının altı ve yedinci notalarının yarım ses tizleştirilmesiyle elde edilen gamdır.

Appoggiatura nota: Notanın yanına ilave edilen ve küçük olarak yazılan notadır.

Gruppetto: Süsleme notalarından oluşmuş bir kümedir. Çalınma şekli ana nota, bir üst nota, ana nota, bir alt nota ve ana nota şeklindedir. Bu nota kümesinin ritmik açıdan nasıl çalınacağı ana notanın yapısına ve eserin temposuna göre değişir.

Tril: Gerçek nota ile komşusu olan diğer bir notanın arasında hızlı bir şekilde gidip gelinerek çalınmasıdır.

Alla breve: İki ikilik ritmi belirten İtalyanca terimdir.

Arpej: Bir veya birden fazla akora ait notalarını bir anda basmak yerine sırayla basarak çalmadır.

Şifre: Akorların altına yazılan ve hangi tonu seslendireceğini bildiren kısaltmalardır.

Üçleme: Bir vuruşluk nota değerinin üç eşit zamana bölünmesidir.

Beşleme: Bir vuruşluk nota değerinin beş eşit zamana bölünmesidir.

Altılama: Bir vuruşluk nota değerinin altı eşit zamana bölünmesidir.

Yedileme: Bir vuruşluk nota değerinin yedi eşit zamana bölünmesidir.

Dokuzlama: Bir vuruşluk nota değerinin dokuz eşit zamana bölünmesidir.

Dolce: Tatlı bir anlatım ifadesi ile seslendirme anlamındadır.

Cantabile: Şarkı söyler gibi seslendirme anlamındadır.

Andante: Yarı yavaş bir biçimde, orta hızdan daha yavaş olarak çalma şeklidir.

Allegro: Kıvrak, heyecanlı ve seri çalma anlamındadır. Metronoma göre dakikada yüz yirmi ile yüz altmış sekiz vuruş sayısı arasındadır.

DOEMENS, Bettina: “Oboenschule Band 1” adlı metodun editörüdür.

LANGEY, Otto: “The Oboe” adlı metodun editörüdür.

HERFURTH, Paul: “A Tune A Day For Oboe” adlı metodun editörüdür.

1.8. İlgili Araştırmalar

Yapılan araştırmalar sonucunda nefesli çalgıların eğitimi, öğretimi ve programı konularında;

Nedim KÖSE tarafından 1996 yılında hazırlanan ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü’nde bulunan “Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulunda Obua Eğitimi” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; ülkemizde çoksesli müziğin gelişimine büyük katkıları olan şimdiki adı ile Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı’nın eğitim öğretim sistemi, eğitim programları, eğitmen durumu, icracı personel yetiştirilmesi, eğitimi verilen çalgılardan obuanın tanıtılması, bandolarda kullanım şekilleri ve görevleri incelenmiş, diğer müzik eğitimi veren

okullar ile Bando Okulları'nın eğitim sistemi arasındaki farklılıklar karşılaştırılarak tespit edilen problemlerin çözülebilmesi ve eğitim kalitesinin yükseltilebilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Ekrem HACAT tarafından 1996 yılında hazırlanan ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan “Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama Okulu'nda Uygulanan Flüt Eğitimi” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı'nda flüt eğitiminin mevcut olan durumunu saptamak ve çağdaş program geliştirme anlayışına göre düzenlemeye yönelik öneriler geliştirilmiş, okulda görevli öğretmenler ile eğitim gören öğrencilerin tamamına “flüt eğitiminin değerlendirilmesine ait anket formu” düzenlenerek uygulanmış, anket sonuçlarından elde edilen veriler doğrultusunda ise Bando Okulları'nda kullanılmak üzere “Flüt Öğretmen Kılavuz Kitabı” hazırlanmıştır.

Mustafa Cem İYİDOĞAN tarafından 1998 yılında hazırlanan ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan “Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu'nda Klarnet Eğitimi” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; klarnetin bando müziğine etki ve katkıları ile buna bağlı olarak okulun eğitim ve öğretim sistemi araştırılmış, eğitici personel ve öğrenci durumları incelenmiş, çalgı durumu ve eğitimde kullanılan tesislerin yeterlilik düzeyi üzerinde durulmuş, ortaya çıkan problemler ile klarnet eğitiminin seviyesinin daha çağdaş ve yeterli düzeye getirilebilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

Cenk ÜNAL tarafından 1997 yılında hazırlanan ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan “Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu'nda Uygulanan Saksafon Eğitimi” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; çalgının tanıtılması, bando müziğine katkıları, çalgının eğitime yönelik müfredat programları, üfleme ve nefes teknikleri, eğitici personel durumu ve yeterliliği incelenmiş, saksofon eğitimi veren personel ve eğitim gören öğrenciler ile görüşmeler yapılmış, 1995–1996 eğitim-öğretim yılında “Saksofon Kılavuz Kitabı” hazırlanmış, elde edilen inceleme ve araştırmalar sonucunda ülkemizde başka bir okul yada kurumda eğitimi verilmeyen saksofon eğitiminin mevcut durumunu

saptamak ve bununla birlikte okulun eğitim- öğretim sisteminin düzeyini çağdaş program/programlar geliştirmek suretiyle yükseltmek amacı ile önerilerde bulunulmuştur.

Aynur ATALAN tarafından 1998 yılında hazırlanan ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde bulunan “Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar, İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi için Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; bu okullarda hazırlık sınıfı flüt dersine yönelik hazırlanan ve uygulanan bir öğretim programının bulunmadığı, bu nedenle hazırlık sınıfında yer alan flüt eğitimi dersinin çağdaş eğitim-öğretim programına uygun olarak belirli plan ve program çerçevesinde gerçekleştirilebilmesi için başlangıç flüt eğitimi hedefler, hedef davranışlar ile içerik yönünden incelenerek taslak bir “Flüt Öğretim Programı” hazırlanmıştır.

Ferhat Ali GÖKSEL tarafından 1998 yılında hazırlanan ve Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bulunan “Başlangıç Düzeyi Klarnet Öğretimi Üzerine Bir Çalışma” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; klarnet eğitiminin en önemli dönemlerinden biri olan başlangıç eğitimi incelenmiş, bu eğitimi alan öğrencilere çalgının tarihçesi, çeşitleri, yapısal özellikleri, ses genişliği, çalgının tutuş, üfleme ve ses elde etme teknikleri, ilk elde edilecek ses grupları, nefes kullanma teknikleri ve çalgı ile nüans elde etmeye yönelik bilgiler verilmiş ve ilk çalışmalardan çeşitli örnekler sunulmuştur.

Gökhan ÜNSAL tarafından 2000 yılında hazırlanan ve Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde bulunan “Başlangıç Düzeyi Flüt Öğretimi Üzerine Bir Çalışma” başlıklı Yüksek Lisans Tezinde; flüt eğitiminin en önemli dönemlerinden biri olan başlangıç eğitimi incelenmiş, bu eğitimi alan öğrencilere çalgının tarihçesi, çeşitleri, yapısal özellikleri, ses genişliği, çalgının tutuş, üfleme ve ses elde etme teknikleri, ilk elde edilecek ses grupları, nefes kullanma teknikleri ve çalgı ile nüans elde etmeye yönelik bilgiler verilmiş ve ilk çalışmalardan çeşitli örnekler sunulmuştur.

Araştırılması ve incelenmesi yapılan çalışmalar arasında obua başlangıç metotlarının incelenmesi ve karşılaştırılması ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

BÖLÜM 2

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verileri toplama teknikleri ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada, metot inceleme, kaynak tarama yöntemleri uygulanmıştır. Ayrıca konu ile ilgili uzman görüşlerine yer verilmiştir. Taranan kaynaklar ve uzman görüşleriyle şekillenen incelemeler sonucunda, üç metodun tez içerisinde detaylı olarak incelenmesine ve Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodu ile karşılaştırılmasına karar verilmiştir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı, örneklemine ise Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı'nda 9. sınıf başlangıç obua eğitimi alan ve derleme niteliği taşıyan ancak metot olarak ifade edilen kaynağı kullanan öğrenciler oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Teknikleri

Araştırmada on iki adet başlangıç obua metodu, obua eğitimcisi ve çalıcısı olan dört uzman tarafından değerlendirilmiş, başlangıç eğitime en uygun içeriklere sahip olan “The Oboe”, “A Tune Day For Oboe” ve “Oboenschule Band 1” isimli metotların incelenmesine karar verilmiştir. Silahlı Kuvvetler Bando Okullar Komutanlığı Obua Metodu ile yukarıda belirtilen metotların karşılaştırılması araştırmacı tarafından yapılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın genel amacı ve ana problemi çerçevesinde cevapları aranan alt problemlere yönelik olarak kaynak tarama, uzman görüşleri alarak metot inceleme ve kaynakların karşılaştırması yapılarak sonuçlara varmak şeklinde gerçekleşmiştir.

BÖLÜM 3

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırma için toplanan verilere ve yapılacak metot analizlerine, araştırmanın problemi çerçevesinde çözümlenerek elde edilen bulgulara ve bu bulguların Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan obua metodu ile diğer başlangıç obua metotlarının karşılaştırılmalarının yorumlanmasına yer verilmektedir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Türk Silahlı Kuvvetleri Armoni Mızıkası Komutanlığı Müzik Arşivi'nden alınmış olan 1976 tarihinde hazırlanmış ve Hava Basım ve Neşriyat Müdürlüğü tarafından Ankara'da basılmış olan 1. sınıf Obua Metodu, birkaç metot içinden seçilen etütlerin, gamların ve teknik çalışmaların oluşturduğu derleme niteliğinde bir kaynaktır.

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodu birinci çizgi altındaki Do notasından portenin üzerindeki dördüncü çizgide bulunan Sol notasına kadar uzanan geniş bir alan içeriğine sahiptir. Birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik, onaltılık notaları ve çeşitli tartım kalıplarını kullanmaktadır. Metot içerisinde sus işaretleri, nüans işaretleri ve nüanslı çalma, müzikal terimler ve uygulanması, altere işaretlerinin gösterimi ve kullanılması, bağ işareti ve bağlı notaların çalınması, ton bilgisi ve üç diyezli majör tona kadar uygulama çalışmaları gibi konuları kapsamakta ve tüm bu konuların desteklenmesi ve eksik kalan hususların düzeltilip pekiştirilmesine yönelik çeşitli etütleri içermektedir.

Metot herhangi bir konu anlatımı olmaksızın 4/4'lük bir zaman içinde, birinci alt ilave çizgideki Do notasından portenin üzerindeki ilave dördüncü çizgide bulunan Sol notasına kadar uzanan geniş bir alanda, ardı ardına, inici çıkıcı ve her bir nota için fortissimo'dan pianissimo'ya doğru decrescendo çalınması istenen bir alıştırmayla başlamaktadır.

Daha sonra aynı uygulamanın aynı alan içerisinde ve aynı teknikle ikilik, dörtlük ve sekizlik notalarla yapılması istenmektedir. Bir sonraki etüt ise aynı işlemi birlik notalarla ve bu kez pianissimo'dan fortissimo'ya doğru crescendo olarak yaptırmaktadır.

Bu çalışmaların ardından iki adet aynı notayı bağ işaretiyle bağlı şekilde önce crescendo ve hemen ardından decrescendo olarak veren bir etüt yer almaktadır ve bu etüdün de ses genişliği öncekiler gibidir.

İki adet birlik notanın ve bir dörtlük notanın bağlandığı toplam 9 zamanlık bir uzatmanın ardından 3 zamanlık sus bölümünün eklendiği ve sürekli olarak farklı notalarda uygulandığı bir konu anlatımlı alıştırmalar bölümü mevcuttur. Bu alıştırmalar üç şekilde istenmektedir. Önce forte, ikinci olarak mezzo forte ve son olarak piano. Altere işaretlerinin de kullanılmaya başlandığı bu bölümde, pianodan forteye ve ardından forteden piyanoya dönüşen nefes alıştırmaları da yaptırılmaktadır. Bu bölümün sonunda öğrenciden artık 3/4'lük zamanda altı ölçülük bir zamanın tümünün bağlı çalınması istenmektedir.

Dörtlük notaların bağlı çalınması ve hemen ardından sekizlik ve onaltılık notaların bağlı çalınması konularına geçilmekte ve başlangıç seviyesinin çok üstünde görülen oldukça tiz ve altere işareti alan notalar ile uzun, bağlı ve sürekli kendi içinde tekrarlı alıştırmaların öğrenci tarafından üflenmesi beklenmektedir.

Ton bilgisine geçildiği bölümde son derece kısa ve konu anlatımı olmadan, herhangi bir alıştırma verilmeden art arda, majör ton ve altında ilgili minörünün gamları gösterilerek geçirilmektedir. Hemen ardından çeşitli tonlarda artikülasyon,

nüans, bağ, üçleme, değişken kalıplar ve staccato çalışmalarını içeren parça niteliğinde alıştırma yer almaktadır.

Metodun son bölümünde ise nüans terimleri, altere işaretleri, müzik terimleri, legato, staccato, marcato, gibi müzikal alanda verilen konuların tümünü kapsayan ve çalışmaların pekiştirilerek eksik kalan konuların tamamlanması amacı ile 22 adet etüt yer almaktadır.

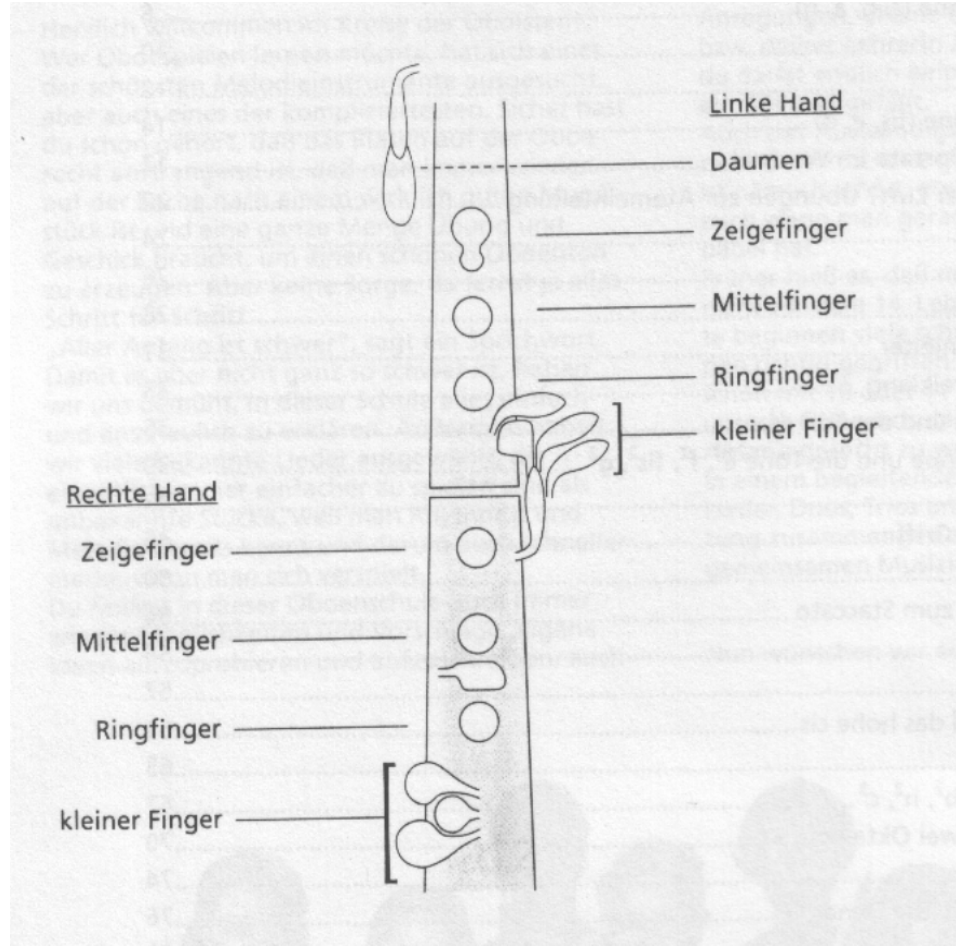
Silahlı Kuvvetler Bando Okulları müfredatında bulunan konu başlıklarının birçoğunun metotta yer almadığı, metot ile müfredatın örtüşmediği, metodunun içerdiği konuların ve alıştırma ve dağınık biçimde olduğu, belirli bir metodolojisinin bulunmadığı görülmektedir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

3.2.1. Oboenschule Band 1

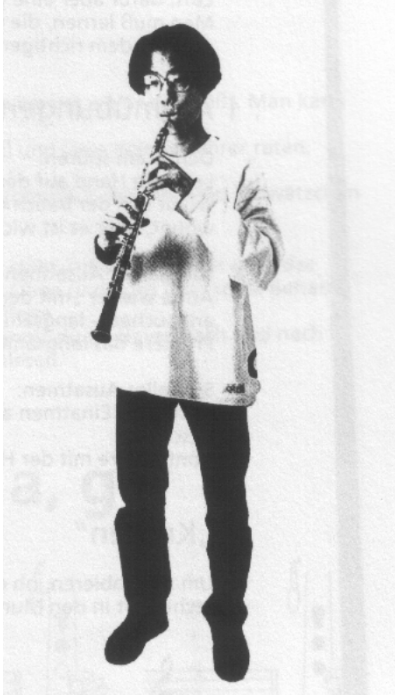
1994 yılında Bettina Doemens ve Ursula Maiwald tarafından yazılan ve Almanya’da obua eğitiminde kullanılan öncelikli metotlardan biri olan Oboenschule’nin ilk kitabı “Band 1” bu çalışmada analiz edilmektedir.

Metot ilk olarak obuanın görsel olarak tanıtıldığı, parmakların çalgı perdeleri üzerindeki yerlerini ve bu perdelerden hangi seslerin elde edileceğini gösteren bir şema ile başlamaktadır.

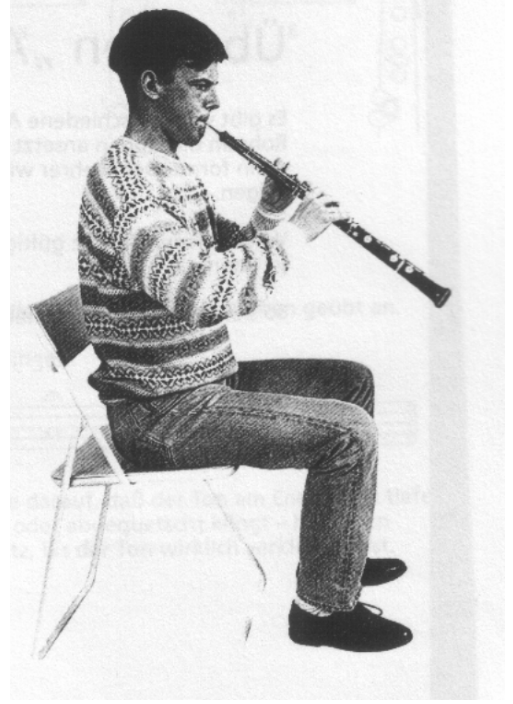

Şekil 3.1. Obua Üzerinde Parmak Yerlerinin Gösterilmesi

Ardından obuanın ayakta, oturarak çalınış şekilleri ve doğru tutuş şekli gösterilmektedir.

Şekil 3.2. Obuanın Ayakta Tutuluşu

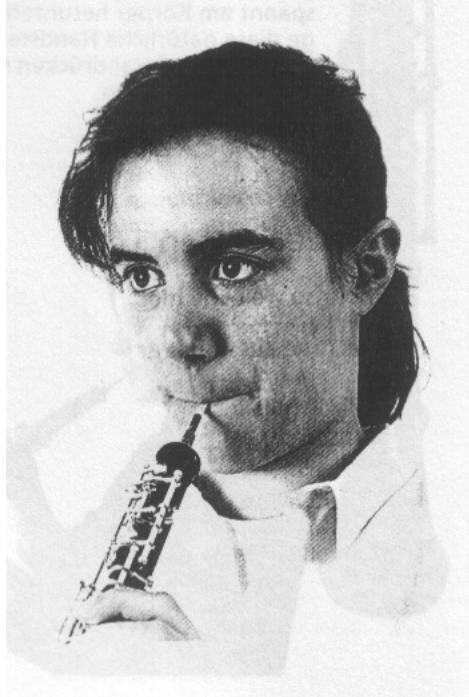

Şekil 3.3. Obuanın Oturarak Tutuluşu

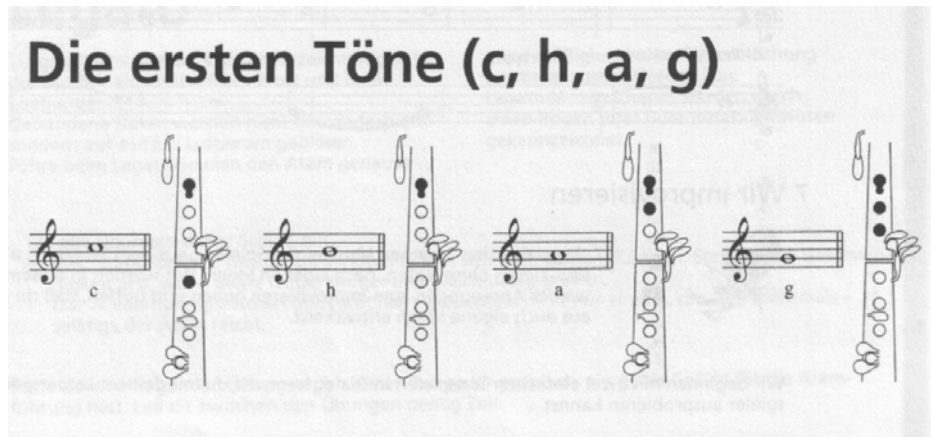
Şekil 3.4. Obuanın Doğru Tutuluşunun Gösterilmesi

Bu konu obuayı üfleme tekniklerinin anlatımı ve gösterimi ile sürdürülmektedir.

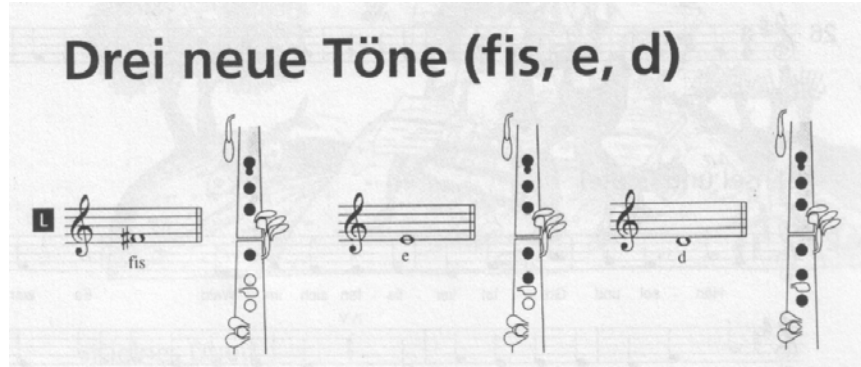
Şekil 3.5. Obuanın Üflenmesi

Metotta ilk gösterilen notalar üçüncü aralıktaki Do, üçüncü çizgideki Si, ikinci aralıktaki La ve ikinci çizgideki Sol notalarıdır. Bu notalar, birlik notalar ile birlikte çalınmakta, puandorg işareti kullanılmış olan birlikler ve birliklerin ikilikler ile bağlanıp 6 vuruşa tamamlandığı etütlerle de nefes alıştırmalarıyla birlikte kullanılmaktadır.

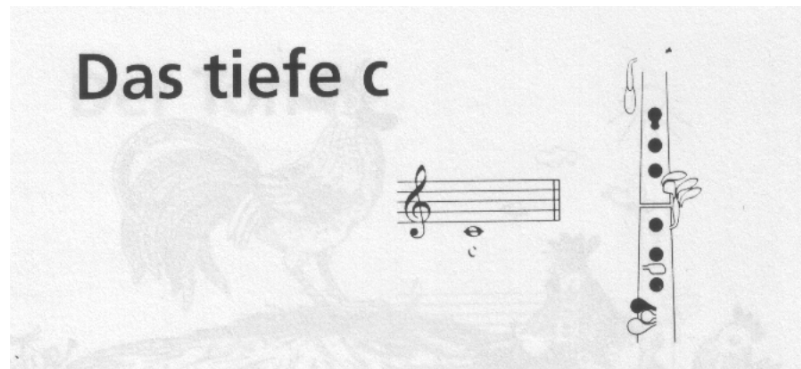
Şekil 3.6. Obua Üzerinde Do, Si, La ve Sol Notalarının Gösterilmesi

Legato ve portato tekniklerinin anlatımı ve öğrenilen notalarla bu tekniklerin uygulamasına yönelik etütlerin önce öğrenci tarafından, daha sonra öğrenci ile öğretmenin birlikte çalması istenmektedir. Bu çalışmanın ardından da ikinci çizgideki fa diyez, birinci çizgideki mi ve birinci çizginin altındaki re notaları gösterilmektedir.

Şekil 3.7. Obua Üzerinde Fa#, Mi ve Re Notalarının Gösterilmesi

Öğrenilen notaların tümüyle legato ve portato tekniklerinin kullanımına yönelik alıştırmalar yaptıran metot, noktalı ikilik ve noktalı dörtlükleri göstermekte ve yine aynı notalarla buna yönelik alıştırmalar sunmaktadır. Nefes verme ve nefes alma işaretlerini ve transpoze bilgisini kavratran metot, bu konular ile ilgili de uygulamalar sunduktan sonra portenin altındaki Do notasını göstermektedir.

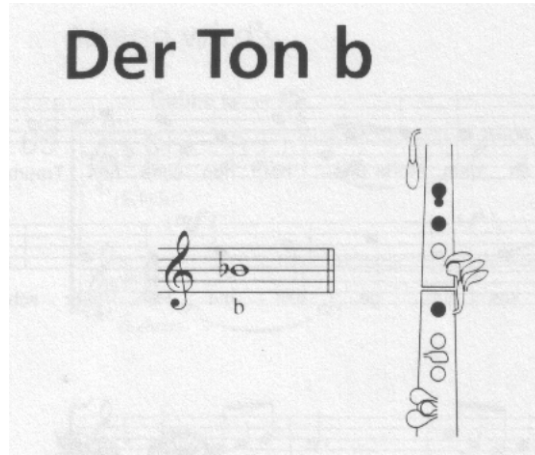
Şekil 3.8. Obua Üzerinde Do Notasının Gösterilmesi

Do notası ile yapılan alıştırmaların ardından Fa notası gösterilerek bu notayı da kapsayan alıştırmalar yaptırmaktadır. Bu alıştırmalarda bağ işareti, puandorg, noktalı notalar kullanılmakta ve nefes alma/verme yerleri de belirtilmektedir.

Şekil 3.9. Obua Üzerinde Fa Notasının Gösterilmesi

Bemol ve natürel işaretlerinin tanıtılması ve açıklanmasından sonra üçüncü çizgideki Si bemol notasının yeri gösterilmekte, öğrenci tarafından çalınan uygulamaların yanında öğrenci ve öğretmen tarafından birlikte çalınması istenen bir etütle de desteklenmektedir.

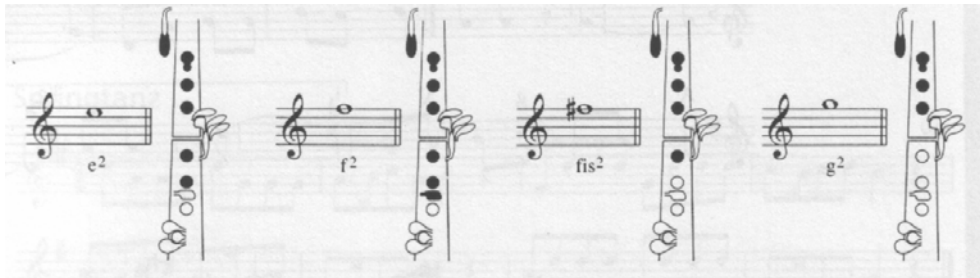
Şekil 3.10. Obua Üzerinde Si bemol Notasının Gösterilmesi

Do majör dizisinin gösterilmesi ve anlatımıyla birlikte de bu dizide çeşitli alıştırmalar verilmekte ve ardından dördüncü çizgideki re notası gösterilmektedir.

Şekil 3.11. Obua Üzerinde Re Notasının Gösterilmesi

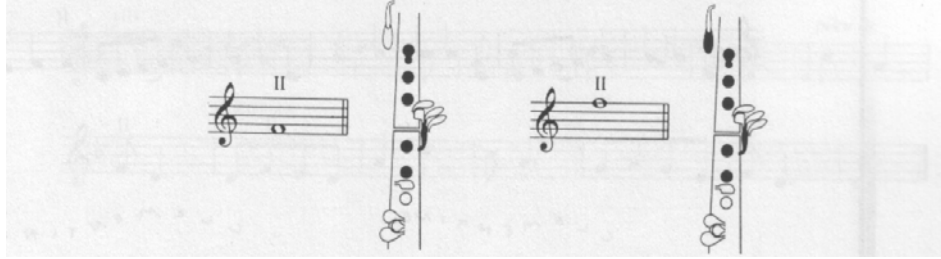
Re notasının ardından ikinci oktavdaki Mi, Fa, Fa diyez ve Sol notaları gösterilerek birçok alıştırma verilmektedir. Daha sonra ise öğrencinin kendisi tarafından yazılması istenen bir kompozisyon için bir takım ipuçları ve altı portelik bir alan bırakılmaktadır.

Şekil 3.12. Obua Üzerinde Mi, Fa, Fa# ve Sol Notalarının Gösterilmesi

İkinci oktavdaki notalar ile birlikte iyice genişleyen ses aralıklarında çalışmalar yapılırken başlangıç seviyesindeki öğrenciler için en önemli sıkıntılardan biri olarak görülebilen entonasyon konusu açıklanmaktadır. Bu konuda öğrencinin bilinçlenmesi ve gelişebilmesi için aynı sesi üst üste çalma, aynı sesi iki adet birlik değerdeki notayı bağlayarak çalma, bir sesin oktavını çalarak tekrar aynı sese geri dönme, atlamalı sesleri uzun değer ve nefeslerde çalma gibi çeşitli alıştırma sunulmaktadır. Bunların ardından da birinci aralıktaki Fa notası ile bir oktav üstünde

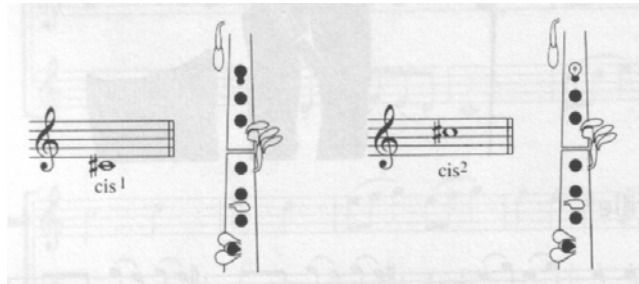
beşinci çizgide bulunan Fa notasının obua perdeleri üzerindeki farklılığı gösterilmektedir.

Şekil 3.13. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Fa Notalarının Gösterilmesi

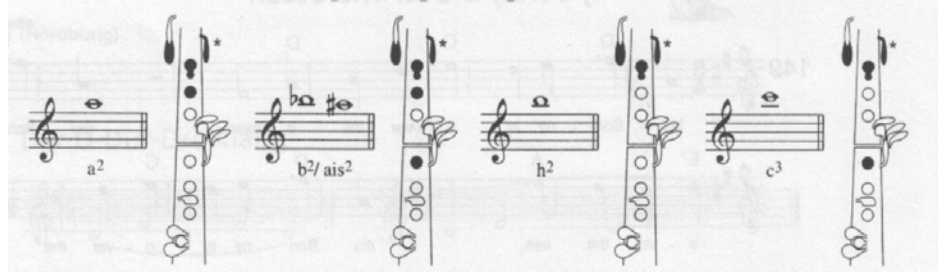
Şekilde de ifade edilen parmak baskısını geliştirmek amacıyla Fa notasında oktav uygulamaları verilmekte ve ardından Fa majör dizisi anlatılmaktadır. Fa majör dizisinde yapılan alıştırmalardan sonra da staccatonun anlamı ve kullanılması konusunda anlatılar ve ipuçlarına yer verilmektedir. Staccato verilen alıştırmaların ardından Sol majör dizisi gösterilmekte ve üçleme konusuna değinilmektedir.

Tek diyez ve tek bemollü tonların ardından ikinci diyez olan Do diyez'in portenin altındaki ve üçüncü aralıktaki konumlarında doğru parmak kullanma yöntemi gösterilmektedir.

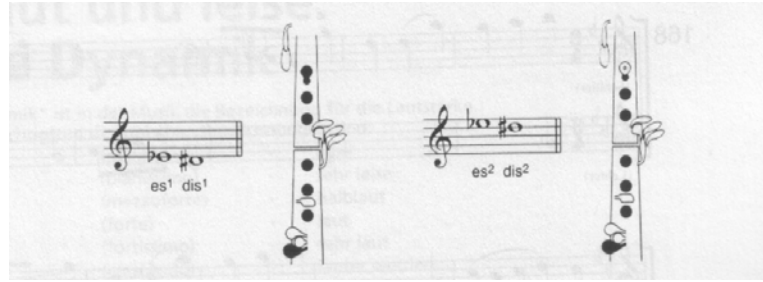
Şekil 3.14. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Do# Notalarının Gösterilmesi

Do diyez ile yapılan oktav çalışmalarının ardından bu nota için yapılan baskılar yeni alıştırmalarla pekiştirilmekte ve iki diyez içeren olan Re majör dizisi anlatılmaktadır. Re majör dizisinde verilen etütlerden sonra ise ikinci oktavdaki La, La diyez/Si bemol, Si ve üçüncü oktavdaki Do notalarının obua üzerindeki parmak pozisyonları gösterilmektedir.

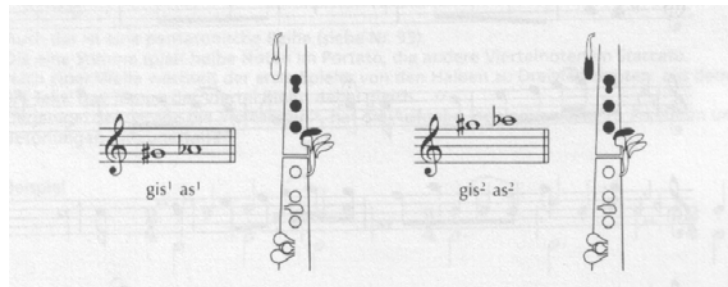
Şekil 3.15. Obua Üzerinde La, La#, Si ve Do Notalarının Gösterilmesi

Bu notaların pekiştirilmesine yönelik hazırlanmış olan uygulamaların ardından da iki oktav Do majör dizisi gösterilmekte ve iki oktav genişliğindeki ses alanında çeşitli alıştırmalar verilmektedir. Daha sonra ise ikinci bemol olan Mi bemol ve anarmoniği Re diyez obua üzerinde gösterilmektedir.

Şekil 3.16. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Mi bemol/Re# Notalarının Gösterilmesi

Nüans terimleri için açılan başlıkta piano, pianissimo, mezzo forte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo, diminuendo terimleri ve işaretleri tanıtılmakta ve kullanılışları açıklanmaktadır. Nüans işaretlerinin kullanıldığı çeşitli alıştırmaların ardından üçüncü diyez olan Sol diyez ve anarmoniği olan La bemol notası obua üzerinde gösterilmektedir.

Şekil 3.17. Obua Üzerinde 1. ve 2. Oktav Sol#/La bemol Notalarının Gösterilmesi

Üçüncü diyezın çeşitli alıştırmalar ile pekiştirilmesinin sonrasında majör – minör ilişkisine kısaca değinilerek La minör dizisi verilmektedir. La minör dizisinin doğal, armonik ve melodik olarak gösterildiği metotta minör çeşitleri kavratılmaktadır.

Metodun son bölümünde ise obua ve çeşitleri hakkında kısa bilgiler ve şekiller yer almasının yanı sıra duruş, tutuş, parmakları doğru kullanma, diyafram ve diyafram nefesi alma gibi konularda bilgiler verilmektedir. Metot öğretilen notaların tamamının bir tablo içerisinde gösterilmesiyle sonlandırılmaktadır.

Şekil 3.18. Obua Üzerindeki Tüm Notaların Gösterilmesi

Oboenschule Band 1, genel olarak bakıldığında obuanın görsel olarak tanıtılması, ayakta, oturarak çalınış ve doğru tutuş şekillerinin gösterilmesi, obuayı üfleme tekniklerinin anlatımı ve gösterimi, puandorg işareti, legato ve portato tekniklerinin anlatımı ve uygulanması, nefes alma ve verme işaretlerinin tanıtılması ve kullanılması, bağ işareti ve bağlı notaları çalma, noktalı notalar ve çeşitli uygulamaları, entonasyon, bazı notalarda alternatif parmak kullanımlarının gösterilmesi, oktav çalışmaları, altere işaretleri, nüans terimleri, anarmonik notalar, ton bilgisi, üç diyezli majör tona kadar çeşitli alıştırmalar, majör – minör ilişkisi, minör çeşitleri ve uygulamaları, diyafram ve diyafram nefesi gibi konuları içermektedir.

Bu metotta, konular birbirinin ardı sıra gelmekte ve tüm etütler, çocuk şarkıları ve başlangıç seviyesi için basitleştirilmiş eserlerle desteklenmektedir. Hemen her konu resimlendirilmiş ve bu görsel anlatım ile metodun etkililiği arttırılmıştır. Bunların dışında ergenlik dönemine yeni girmiş bireylerin çalgının duruş, tutuş ve üfleme vs. tekniklerinin gösteriminde kullanılması, bazı parçaların üstünde öğrencilerin hayal gücünü canlandırması ve ismi verilen şarkılara paralel olarak şarkının içeriğini kavrayabilmesi açısından verildiği düşünülen karikatürlerin de bu metot için önemli olduğu gözlemlenmektedir.

3.2.2. The Oboe

1965 yılında Otto Langey tarafından yazılan ve Boosey&Hawkes Music Publishers Limited tarafından yayımlanan “The Oboe” isimli metot bu bölümde analiz edilmektedir.

Müziğin ilkeleri başlığıyla başlayan ilk konuda nota değerleri, notaların şifreleri, porte, sol anahtarı, çizgideki notalar, aralıktaki notalar, portenin altındaki ve üstündeki notalar, ilave çizgileriyle kullanılan notalar isimleriyle porte üzerinde gösterilmektedir.

Bu öğretilere paralel olarak zaman bölümlmeleri, nota değerlerinin birbirleri arasındaki ilişkiler, ölçü çizgileri, tekrar işareti, sus işaretlerinin değerleri ve noktalı notaların tümü hızlı ve çok kısa bir biçimde anlatılmaktadır.

Bu konuları üçleme, duble üçleme (altılama) ve gruplar takip etmektedir. Yine kısa bir anlatımın ardından da ölçü konusuna değinilmekte, 4/4'lük, 3/4'lük ve 2/4'lük zamanın anlatımının ardından diğer zamanlar sadece bir tablo içinde gösterilmektedir.

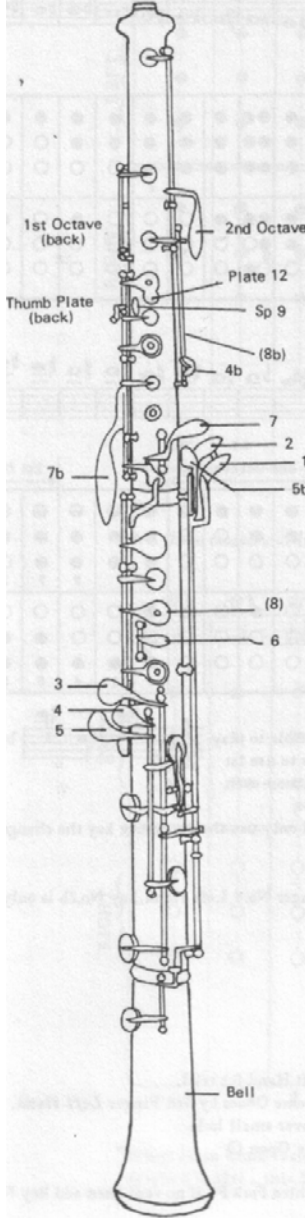
Şekil 3.19. Zaman Tablosunun Gösterilmesi

Obua, sağ el, sol el, ses üretmek ve tenor obua (cor anglais) hakkında kısa bilgiler verdikten sonra da bir takım önlemler sunmaktadır. İngiliz sistemi ve Konservatuar sistemi diye ayrılan iki başlıkta notaların yerleri hem porte üzerinde hem de obua üzerinde belirtilmektedir. Hemen ardından “Trillerin Tablosu” başlığıyla yine porte ve obua üzerinde nasıl tril yapılacağını obuadan çıkartılabilecek tüm sesler üzerinde göstermektedir.

8

SCALES FOR OBOE

ENGLISH SYSTEM (THUMB PLATE)

1st Octave (back)
Thumb Plate (back)
Plate 12
Sp 9
(8b)
4b
7
2
1
7b
5b
(8)
6
3
4
5
Bell

LEFT HAND

1st Finger
Thumb Plate
2nd Finger
3rd " "
Little " "

RIGHT HAND

1st Finger
2nd " "
3rd " "
Little " "

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

3 3 3 4 5 or 5b 6 7 8 9 10 11 12

1st Octave Key 2nd Octave Key 1st Octave Key

1st Finger
Thumb Plate
2nd Finger
3rd " "
Little " "

1st Finger
2nd " "
3rd " "
Little " "

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

3 3 3 4 5 or 5b 6 7 8 9 10 11 12

The thumb plate is placed at the back of the Oboe under 1st octave key.
Thumb plate held down ♦
Thumb plate off ◇
In general playing *always* use the thumb plate for

The side key No. 7b is only for use in trills or chromatic passages. Instruments with Automatic octave keys need only use the 1st octave key as the change is made by lifting 3rd finger left hand.

The Cor Anglais fingering is exactly the same.
Finger Hole Closed ● Finger Hole Open ○
Plate No. 12 is automatically taken down on some Oboes by 3rd finger Left Hand.
Key No. 7b is for trilling A $\sharp$ to B $\flat$ and B $\sharp$ to C.
The Thumb Plate is kept depressed except when ◇ is shown.
Key No. 8 or 8b for trilling C $\sharp$ to D. (Not fitted on all Oboes)
Key No. 4b for trilling C $\sharp$ to C $\flat$ or B $\sharp$ to C $\flat$.
For trilling C $\sharp$ to D $\sharp$ hold key No. 5b.
For trilling F $\sharp$ to G $\sharp$ hold key No. 7.
Most Oboes are now fitted with a vent to brighten FORK
F $\sharp$, if no vent key then add Key No. 5.
Plate No. 12 Half Open ●

Şekil 3.20. Obua Üzerindeki Notaların İngiliz Sistemine Göre Gösterilmesi

& COR-ANGLAIS

CONSERVATOIRE SYSTEM

RIGHT HAND LEFT HAND

1st Finger	2nd " "	3rd " "	Little " "
1	2		7
3	3	4	5 or 5b

RIGHT HAND LEFT HAND

1st Finger	2nd " "	3rd " "	Little " "
3	3	4	5 or 5b

On some conservatoire system Oboes it is possible to play first three fingers of right hand but it is better to use 1st Finger. This makes scale playing much more even. The fingering for the Cor Anglais is the same. Instruments with automatic octave keys need only use the 1st octave key the change being made by lifting 3rd Finger Left Hand.

Always play G# with little finger No.4 Left Hand, key No.7b is only for trills.

For Trilling:
C# to D# Hold Key No.8b.
C# to D# Hold Key No.5b.
G# to A# Hold Key No.7b.
C to C# or B# to C# Key No.4b.
Bb to B# Hold Sp.9.
Top Eb to E# hold Sp.9 raising 3rd Finger Left Hand for trill.
Plate No.12 is automatically taken down on some Oboes by 3rd Finger Left Hand, if not then one must slide first finger Left Hand to uncover small hole.
Finger Hole Closed ● Finger Hole Open ○
Plate No.12 Half Open ●
Most Oboes are now fitted with a vent to brighten Fork F#, if no vent then add key No.5.

Şekil 3.21. Obua Üzerindeki Notalarının Konservatuar Sistemine Göre Gösterilmesi

CONSERVATOIRE SUPÉRIEUR

LEFT

RIGHT

1st Oct.

2nd Oct.

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

All these marks and figures are explained on page 7

LEFT

RIGHT

2nd Oct.

1st Oct.

Sp 9

4b tr

8 tr

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

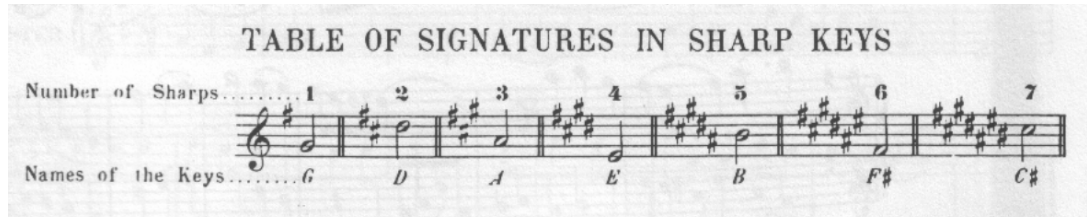
100

Şekil 3.23. Obua Üzerinde Trillerin Gösterilmesi

İlk alıştırılmalar olarak 4/4'lük bir ölçü içerisinde ikinci çizgide yer alan Sol, La, Si notaları birlik değerinde verilmektedir. Hemen ardından da kalına doğru Fa, Mi, Re ve Do seslerine kadar inilmekte ve ikinci oktavda da Re, Mi, Fa notalarına kadar çıkılmaktadır.

Tonlar hakkında birkaç küçük bilgi verilmekte ve dereceler konusuna geçilerek tam ve yarım aralıklar gösterilmektedir. İki oktavlık bir Do majör dizisinde dört adet alıştırma yaptırıldıktan sonra bağ işareti ve puandorg konusu işlenmekte ve uzun nefes gerektiren çeşitli alıştırmalar sunulmaktadır.

Diyez işaretinin anlatıldığı ve ilk diyezden son diyeze kadar sırasıyla gösterilmesinin ardından diyez alan majör tonlar sırasıyla tablo halinde gösterilmektedir.

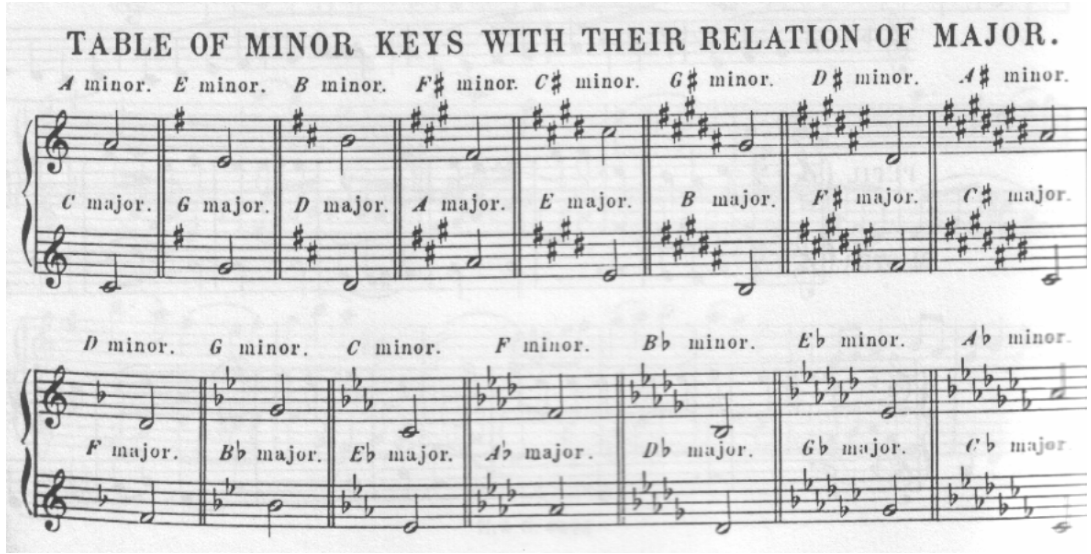
Şekil 3.24. Diyez Alan Majör Tonların Sırasıyla Gösterilmesi

Sol majör dizisinin gösterilmesi ve bu dizide yaptırılan alıştırmaların ardından bemol konusuna geçilmektedir. Bemolün anlamı, bemol işaretinin tanıtılması ve bemol sırasına göre porte üzerinde gösterilmesinden sonra yine tablo şeklinde bemollerin oluşturduğu majör tonlar sırasıyla verilmektedir.

Şekil 3.25. Bemol Alan Majör Tonların Sırasıyla Gösterilmesi

Fa majör dizisi kısaca verilmekte ve yalnızca iki adet etüt çaldırıldıktan sonra natürel işareti tanıtılarak minör tonlar konusuna geçilmektedir. Minör tonların dereceleri ve Do majör ile La minörün ilişkisi anlatıldıktan sonra da majör tonlarla ilişkisi olan minör tonlar tablo halinde sunulmaktadır.

Şekil 3.26. Majörlerin İlgili Minörlerinin Diyez ve Bemol Sırasına Göre Gösterilmesi

La minörün açıklanmasının ardından doğal, armonik ve melodik olmak üzere minör çeşitlerinde alıştırımlar verilmektedir. Nefes almanın anlatıldığı bölüm ve Do majörde yapılan nefes çalışmalarının ardından bu tonun ilgili minörü olan La minörde de nefes çalışmaları yaptırılmaktadır. Sol majörde de yaptırılan nefes alma uygulamalarının ardından bu tonun ilgili minörü olan Mi minöre geçilmeden piano, pianissimo, forte, fortissimo, mezzo forte, crescendo, decrescendo, diminuendo, sforzando, rinforzando, forte-piano terimleri açıklanarak işaretleri tanıtılmaktadır. Mi minörde yaptırılan uygulama çalışmalarının sonrasında Re majör ve ilgili minörü Si minör, Fa majör ve ilgili minörü Re minör, Si bemol majör ve ilgili minörü Sol minör, Mi bemol majör ve ilgili minörü Do minör, La majör ve ilgili minörü Fa diyez minör gösterilmekte ve bu tonlarda çeşitli etütler verilmekte, çift diyez ve işareti tanıtılmaktadır. Seslendirilmesi istenen bu alıştırımların iki obua çalıcısı tarafından çalınması beklenmekte fakat bunun iki öğrenci ya da öğretmen-öğrenci olup olmadığı hususunda herhangi bir bilgiye rastlanılmamaktadır.

Appoggiatura nota çeşitlerinin (notanın yanına ilave edilen küçük nota) porte üzerinde gösterilmekte ve nasıl çalındığı hakkında bilgi verilmekte, örneklerle uygulama yaptırılmaktadır.

Gruppetto işareti gösterilmekte ve örneklerle açıklanmaktadır. Tril konusunun tekrardan biraz daha detaylı ele alındığı ve konuyla ilgili alıştırmaların yapıldığı bölümün ardından kazanılmış bilgilerin tümünü kapsayacak şekilde La bemol majör ve ilgili minörü Fa minör, Mi Majör ve ilgili minörü Do diyez minör etütler verilmekte, ardından da sırasıyla Si majör, Sol diyez minör, Re bemol majör, Si bemol minör, Sol bemol majör ve Mi bemol minör dizileri gösterilmektedir.

Kromatik dizilerde, üçlü, dörtlü, beşli, altılı, yedili, sekizli, onlu atlamalı seslerde yaptırılan alıştırmalar sonrasında da armonik minör gamları sunulmaktadır. Kısaltmalar konusuna değinilerek sus işaretlerinin numaralandırılmasına değinen metot bundan sonraki bölümde çeşitli tonlarda alıştırmalar vermekte ve bu alıştırmaların arasında çift bemolü tanıtmaktadır.

“The Oboe” metodunda modern müzikte kullanılan başlıca kelimelerin listesinin verilmesinin ardından standartlaşmış kalıplarda ve formlarda örneklere yer verilmektedir. Kitabın son bölümünde de “İlave” başlığı altında ünlü bestecilere ait 11 eserin notaları bulunmaktadır.

Metot başlangıç seviyesinde olmasına rağmen, başlangıç aşamasındaki bir öğrencinin ek bir açıklayıcı desteği olmadan bu metotta yer alan etütleri anlamasının ve yorumlamasının oldukça zor olduğu düşünülmektedir. Metotta konu içeriği geniş fakat konu anlatımları yüzeysel ve konulara yönelik alıştırmalar az, ayrıca etütler ve teknik ağırlıklı parçalar ise fazlaca görülmektedir. Görsel şekil ve şemalar kullanılmamakta, başlangıç seviyesindeki öğrenciler için verilmesi gereken ipuçları da bu metotta yer almamaktadır.

3.2.3. A Tune A Day For Oboe

Bu metot konu ve ünitelerden oluşan, sistematığı olan bir kaynak olduğu için analizi konulara göre yapılmıştır.

1954 yılında C. Paul Herfurth tarafından yazılan ve Boston Music Company tarafından yayımlanan A Tune A Day For Oboe'nin başlangıç bölümü olarak kabul edilen ilk kitabı bu çalışmada analiz edilmektedir.

33 ana bölüme ayrılan ve her ana bölümün bir ders kabul edildiği bu metotta her dersin başında öğretimi verilecek olan konulara yönelik hedefler sıralanmakta, bazı bölümlerde de bu konular ikiye üçe bölünerek hedefler alt başlıklar halinde öğrenciye sunulmaktadır. Her ders içerisinde kolaydan zora doğru öğretilmek istenen konu ve öğrenciye sunulan hedef metinsel ve görsel anlatılarla desteklenmekte, küçük ipuçları, etütler ve seviyeye uygun parçaların öğrenci tarafından ve/veya öğretmen ile düet biçiminde çalınmasıyla yapılan pratik uygulamalar ile tamamlanmaktadır.

İlk derste dört ana hedef belirlenmiştir. Buna göre;

1. Çalmak için kamışı hazırlamayı öğrenmek.
2. Doğru alışkanlıkları öğrenmek
 - a) Nefes alma ve ton üretirken
 - b) Dili kullanırken.
3. Kamıştan ses elde etmek.
4. İkilik notalar ve sus işaretlerinin nasıl sayıldığını öğrenmek.

İlk dersin ardından ikinci derse geçilmeyip Ders 1a, Ders 1b ve Ders 1b'nin devamı başlıklarıyla yeni konular ve bunlara yönelik hedefler verilmektedir.

Ders 1a dört hedefi içermektedir.

1. Obuanın doğru duruşu ve doğru tutuşu.
2. Dudağın uygun pozisyonunun gelişmesi.
3. Üçüncü çizgideki Si notasını tanıtmak.
4. İkilikler, dörtlükler ve eşdeğer sus işaretlerinin değerlerini öğrenmek.

Ders 1b'de üç hedef belirtilmektedir.

1. Obuanın doğru tutuşu ve doğru dudak pozisyonu.
2. İkinci çizgideki La notasını tanıtmak.

3. Birlikler ve eşdeğer sus işaretlerinin değerlerini öğrenmek.

Ders 1b(devamı) bölümünde ise iki hedef sunulmaktadır.

1. İkinci çizgideki Sol notasını tanıtmak.
2. Kazanılan bilginin pratik uygulaması.

İkinci derste üç ana hedef bulunmaktadır.

1. Dolu ses geliştirmek.
2. Birlikler, ikilikler, dörtlükler ve eşdeğer sus işaretlerinin kullanımını içeren alıştırmalar.
3. Kazanılan bilginin uygulaması.

Genel olarak kazanılmış bilgilerin uygulamasına yönelik olarak hazırlanmış bu derste, öğrenciye uzun seslerin doğru nefesle çıkarılmasında yardımcı olması amacıyla puandorg ve bağ işaretleri kullanılarak birlik notaların uzatılması veya ikisinin yan yana getirilmesiyle alıştırmalar yaptırılmakta ve öğrenciye sesleri mümkün olduğunca uzatması tavsiye edilmektedir. Bunun yanı sıra öğrenciye Sol, La ve Si notalarını ikilik, dörtlük notalar ve eşdeğer sus işaretlerini kullanarak 4/4'lük 8 ölçü yazması ev ödevi olarak verilmiştir.

Üçüncü derste iki hedef belirtilmektedir.

1. Üçüncü aralıkta bulunan Do notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Birlik, ikilik, dörtlük ve eşdeğer sus işaretleri ile ilave alıştırmalar.

Ders 3a'da ise tek olarak kazanılmış bilginin uygulaması hedeflenmiştir. Bu derste de yine uzun nefes alıştırmaları ve öğrenilen süre değerlerinde öğrenci tarafından 4/4'lük 8 ölçü yazılması öngörülen bir ev ödevi yer almaktadır.

Dördüncü derste üç hedef bulunmaktadır.

1. Birinci aralıktaki Fa notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.

2. Uzun notalar çalarken temiz sesi geliştirmek.

3. Ritimde vurgu.

Beşinci derste de üç hedef mevcuttur.

1. Üçüncü çizgide bulunan Si bemol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.

2. Bemolün anlamını öğrenmek.

3. Değiştirme işaretlerine dikkat etmek ve ne anlama geldiklerini öğrenmek.

Bu derste değiştirme işaretlerinin anlatımına eş olarak tek bemollü olan Fa majör dizisine de atıfta bulunmaktadır. Buna ek olarak, Ders 5a bölümüne yer verilmekte ve üç hedef daha belirtilmektedir.

1. Bağ işaretini tanıtmak.

2. Önceden öğrenilmiş notaları kullanarak alıştırma yapmak.

3. Fa majörün değiştirme işaretinin ilave kullanımı.

Altıncı derste iki hedef belirtilmektedir.

1. Dördüncü çizgide bulunan Re notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.

2. Do, Si ve La ses genişliği içinde değişen alıştırmalar.

Ders 6a'da üç hedef bulunmaktadır.

1. Değişen ses genişlikleri içinde daha fazla beceri kazandırmak.

2. Değişen ses genişliklerine yardımcı "Sessiz Alıştırma".

3. Kazanılan bilginin uygulaması.

Yedinci derste üç hedef gösterilmektedir.

1. Birinci çizgi Mi notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.

2. Dördüncü aralıkta bulunan Mi notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.

3. Bu notaların pratik uygulaması.

Sekizinci derste de üç hedef verilmektedir.

1. Beşinci çizgide bulunan Fa notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Önceden öğrenilmiş notaları kullanarak ilave alıştırma yapmak.
3. Fa majör dizisinin ilave kullanımı.

Ders 8a'da sekizinci derse ek olarak iki hedef daha bulunmaktadır.

1. Fa notası için alternatif parmak kullanmayı öğrenmek.
2. Bu parmak kullanmanın pratik uygulaması.

Dokuzuncu derste dört hedef vardır.

1. Birinci aralıkta bulunan Fa diyez notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Beşinci çizgide bulunan Fa diyez sesi için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
3. Diyezin anlamını öğrenmek.
4. Bu notaların pratik uygulaması.

Onuncu derste üç hedef belirtilmektedir.

1. Portenin üzerindeki birinci aralıktaki Sol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Tek diyezli Sol Majör dizisini tanıtmak.
3. Kazanılmış bilgilerin uygulaması.

On birinci derste dört hedef bulunmaktadır.

1. Portenin altındaki birinci boşluktaki Re notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Sekizlik nota değerini öğrenmek.
3. 4/4'lük ve 2/4 lük zaman içinde sekizlikleri içeren ritimlerin kullanımını öğrenmek.
4. D.S. (Dal Segno)'nin anlamını öğrenmek.

On ikinci derste de dört hedef belirtilmektedir.

1. Portenin altında birinci ilave çizgideki Do notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. “Alternatif Fa” (f) kullanılan daha fazla alıştırma.
3. Do majör gamını tanıtmak.
4. 2/4’lük zaman içinde sekizlikler kullanılan ilave alıştırmalar.

On ikinci dersin ardından ilk dersten itibaren gösterilen derslerin pekiştirilmesi için “1 – 12 Dersleri için Tamamlayıcı Malzeme” başlığıyla bir bölüm yer almaktadır. Bu bölüm, iki adet öğrenci tarafından çalınması istenen, bir adet iki öğrencinin birlikte çalması istenen, bir adet de öğrencinin öğretenele birlikte çalması istenen parçalardan oluşmaktadır.

On üçüncü derste iki hedef bulunmaktadır.

1. Ritim alıştırmalarında vurgu ile yeni bir zaman işaretini – 3/4’lük zaman – öğrenmek.
2. Noktalı ikilikler ve noktalı dörtlüklerin kullanımı ve değerlerini öğrenmek.

On dördüncü derste üç hedef gösterilmektedir.

1. Portenin altında ilave ek çizgide bulunan Si notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. “Alternatif Fa” (f) kullanılan daha fazla alıştırma.
3. Yakın melodilerin ve ritimlerin farklı diziler içinde uygulaması.

On beşinci derste iki hedef verilmektedir.

1. Portenin altında ilave ek çizgide bulunan Si bemol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Yakın melodileri çalarak kazanılan bilgilerin uygulaması.

On altıncı ders üç hedef üzerinde durmaktadır.

1. Portenin üzerinde birinci ilave çizgideki La notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. 1. ve 2. dolap çizgilerinin bilgisi.

3. 3/4'lük ve 4/4'lük ritimleri zaman içinde çalmaya ilave pratik.

Ders 16a'da üç hedef daha belirtilmektedir.

1. Portenin üzerinde birinci ilave çizgideki Si notası için doğru parmak kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Portenin üzerinde ikinci ilave çizgideki Do notası için doğru parmak kullanmayı ve ismini öğrenmek.
3. Bu notaların pratik uygulaması.

On yedinci derste iki hedef bulunmaktadır.

1. Üçüncü aralıktaki Do diyez notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Re majör dizisinin anlamını öğrenmek.

On sekizinci ders üç hedefi içermektedir.

1. Önceki derslerde sunulan parmak kullanımlarını ve dizileri gözden geçirmek.
2. Önceki derslerde sunulan çeşitli ritimleri gözden geçirmek.
3. Bağlanmış oktavların ve uzun notaların ilave alıştırmaları.

On dokuzuncu derste dört hedef vurgulanmaktadır.

1. Dördüncü aralıktaki Mi bemol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Birinci çizgideki Mi bemol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
3. Si bemol majör dizisinin anlamını öğrenmek.
4. Si bemol majör dizisi içinde yakın melodiler çalmak.

On dokuzuncu dersin sonrasında yine öğrencinin geçmişe yönelik bilgilerini pratikte geliştirmek amacı güden “13 – 19 Derleri için Tamamlayıcı Malzeme” bölümü yer almaktadır. Bu bölümde üç adet iki öğrencinin birlikte çalması istenen parça yer almaktadır.

Yirminci ders iki hedeften oluşmaktadır.

1. Yeni bir ritim öğrenmek.
2. Alla breve (kesik zaman) (2/2 zaman)'i anlamak.

Yirmi birinci derste dört hedef bulunmaktadır.

1. Alla breve (kesik zaman)'i sürdürme.
2. Yeni müzikal terimleri öğrenmek.
3. Portenin üzerindeki ikinci aralıktaki Si bemol notası için parmakları doğru kullanmayı öğrenmek.
4. Kazanılmış bilgilerin uygulaması.

Bu dersin son bölümünden itibaren anlatımı verilen piano, mezzo forte, forte, crescendo, decrescendo, ritardando, ritenuto, a tempo, puandorg ve ölçü tekrarı işaret ve terimleri kullanılmasına başlanmaktadır.

Yirmi ikinci derste tek bir hedef vardır. Bu hedef öğrenciye Alla breve (C Barre) zaman kullanılarak ilave alıştırımlar vermektir. Bu amaç için öğrenciye üç adet parça çaldırılmaktadır. Buna ilaveten, 2/2'lik 8 ölçü öğrenciye ev ödevi olarak verilmektedir.

Yirmi üçüncü derste dört hedef belirtilmektedir.

1. Bir başka yeni ritim öğrenmek.
2. 6/8'lik zamanın ritminin kullanılışı ve bilgisi.
3. Bir ölçü çizgisinde 2 ve 6 sayma.
4. Yakın melodiler içinde yeni ritmin uygulaması.

Yirmi dördüncü derste de dört hedef bulunmaktadır.

1. 6/8'lik zamanı (yavaş) sürdürme.
2. Bir ölçüde altı vuruşu sürdürme.
3. Kazanılmış bilgilerin yakın ezgiler içinde uygulaması.
4. 6/8'lik zaman içinde bir düet çalma.

Yirmi beşinci ders üç hedeften ibarettir.

1. 6/8'lik zamanı (hızlı) sürdürme.
2. Bir ölçüde iki vuruşu (marş zaman) sayma.
3. Kazanılmış bilgilerin yakın ezgiler içinde uygulaması.

Yirmi altıncı ders de üç hedeften oluşmaktadır.

1. La bemol notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
2. Sol diyez notası için parmakları doğru kullanmayı ve ismini öğrenmek.
3. Anarmonik notaların bilgisi.

Yirmi yedinci derste iki hedef mevcuttur.

1. On altılıkların kullanılmasını öğrenmek.
2. On altılıkları saymayı öğrenmek.

Yirmi sekizinci derste üç hedef belirtilmektedir.

1. Portenin altındaki birinci ek çizgideki Do diyez notasını tanıtmak.
2. “Alternatif Fa” (f) kullanılan daha fazla alıştırma.
3. Yeni notanın pratik uygulaması.

Yirmi dokuzuncu derste de üç hedef yer almaktadır.

1. Noktalı sekizlikler ve on altılıkları öğrenmek, legato.
2. Her bir ölçünün doğru bölünmesini öğrenmek.
3. Yeni ritmin uygulaması.

Otuzuncu ders iki hedeften oluşmaktadır.

1. Noktalı sekizlikler ve on altılıkları öğrenmek, staccato.
2. 2/4'lük ve 4/4'lük zaman kullanarak yakın melodiler içinde bu zor ritmin uygulaması.

Otuz birinci derste tek bir hedef vardır. Bu da 3/4'lük ve 6/8'lik zamanlar içinde noktalı sekizlikler ve on altılıkların uygulamasının devamına yöneliktir.

Otuz ikinci derste iki hedef belirtilmektedir.

1. Kromatik çalmak ve bunu anlamak.
2. Anarmonik notalar hakkında daha fazla şey öğrenmek.

Otuz üçüncü derste ise hedef belirtilmemektedir. Metodun başlangıç bölümünün son dersi olan bu derste, ilk olarak üçleme konusu üzerinde durulmaktadır. Ardından tonlar ve arpejler (kırık akorlar), daha sonra kromatik tonlar verilmekte, son olarak da üç öğrenci tarafından aynı anda çalınması istenen üç adet trio parçasıyla metodun başlangıç bölümüne son verilmektedir.

Özet olarak metot; nefes alma, kamıştan ses meydana getirme, obuanın doğru duruşu ve doğru tutuşu, dudağın uygun pozisyonunun gelişmesi, nota değerlerinin ve eşdeğer sus işaretlerinin gösterilmesi, puandorg, bağ işareti ve uygulaması, ritimde vurgu, altere işaretleri, alternatif parmak kullanımlarının gösterilmesi, nüans terimleri, ritim alıştırmaları ve zamanlar, noktalı notalar, müzikal terimler, an armonik notalar, kromatik diziler, ton bilgisi ve üç diyezli majör tona kadar uygulamaları, arpejler ve kırık akorlar gibi konuları içermektedir.

Metotta her dersin başında öğretimi verilecek olan konulara yönelik hedefler sıralanmakta, bazı bölümlerde de bu konular ikiye üçe bölünerek hedefler alt başlıklar halinde belirtilmektedir. Metot, kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru sistematik bir içerik sunmaktadır. Belirtilen hedefler, metinsel ve görsel anlatılarla desteklenmekte, küçük ipuçları, etütler ve seviyeye uygun parçaların öğrenci tarafından ve/veya öğretmen ile düet biçiminde çalınmasıyla yapılan pratik uygulamalar ile bütünleştirilmektedir. Belli aralıklarla verilen ev ödevleri küçük sınamalar yapılmasına olanak tanımakta, hedefler doğrultusunda belli ünitelerin toplamına yönelik tamamlayıcı parçalar sunulması da öğrenciyi bir üst hedefe hazırlamaktadır.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan başlangıç obua metodunda, incelemesi yapılan diğer üç metottan farklı olarak, belli bir sistematığın olmadığı, konulara ve öğrenciye yönelik hedeflerin belirlenmediği, ipuçlarının yer almadığı, konu anlatımlarının yetersiz olduğu ve başlangıç seviyesi için beklentinin yüksek olduğu görülmektedir. Bunların yanı sıra çok geniş bir ses alanının tüm nota ve sus değerleri ile birlikte metodun henüz başında nüanslı bir şekilde öğrenciye verilmesi, puandorg ve bağlı notaların kullanılarak ardı ardına çok uzun nefes gerektiren uygulamalara yer verilmesi, altere işaretlerinin çok sık kullanıldığı zor etütlerin fazla olması, müzikal terimlerin açıklanmaması fakat bazı etütlerin içerisinde yer alması gibi unsurlar Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan metodun (derlemenin) diğer incelenen başlangıç metotlarından farklı bir anlayışla yapıldığını ortaya koymaktadır.

İncelemesi yapılan metotlar arasında “A Tune A Day for Oboe” kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru bir içerik sunarken, metodu bölümlere ayırmakta ve her bölüm için hedefleri belirtmektedir. Belli aralıklarla ev ödevleri vererek küçük sınamalar yaptırmaktadır. Hedefler doğrultusunda belli ünitelerin toplamına yönelik tamamlayıcı parçalar sunmakta ve bir üst hedefe öğrenciyi hazırlamaktadır. Bölümlerin içinde küçük ipuçları vermekte, öğrenciyi düşündüren bir takım alıştırmalar sunmaktadır. Çok yeterli olmasa da görsel algılamaya yönelik olarak şekil ve tablolarla üniteler yer yer desteklenmektedir. Hedefleri belirlerken devinişsel alanda yer alan basamaklarla uyum göstermekte öğrenciyi uyarılma basamağından yaratma basamağına kadar doğru hedef ve davranışlarla yönlendirmektedir.

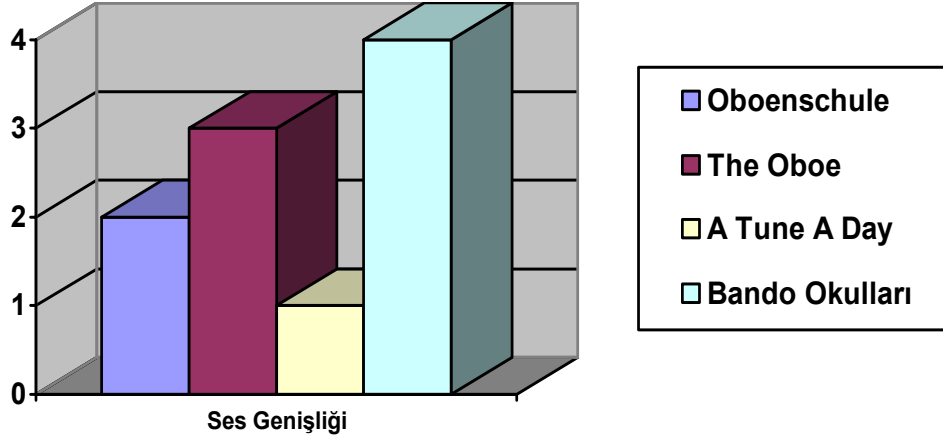
Bu metodun başlangıç kısmından itibaren belirtilen hedef ve davranışlar devinişsel alanla uyum göstermektedir. Örneğin “Kılavuz Denetiminde Yapma” basamağında belirtilen “Kılavuzla Yapma” aşaması metot içinde sıkça uygulanmakta öğrenci ve öğretmen tarafından etütler birlikte çalınmaktadır. Ardından öğrencinin hedeflenen birikime ve yeterliliğe ulaşması ile “Kendi Kendine Yapma” aşamasına geçilmekte öğrenci kendi başına etütler çalmaktadır. Buna ek olarak metodun belli

yerlerinde iki öğrencinin, son bölümünde de üç öğrencinin birlikte çalması istenen etütler yer almaktadır.

İçerik açısından metot; obua üzerinde ilk olarak Do, Si, La ve Sol notalarının birlik notalar halinde çalınmasını, “A Tune A Day for Oboe” önce yalnızca Si notasının birlik zamanda çalınmasını ve hemen ardından aynı şekilde La ve Sol notalarının çalınmasını istemektedir. Buna karşılık “The Oboe” de nota değerleri, porte, çizgideki ve aralıktaki notalar, sus işaretleri, şifreler, uzatmalar, üçlemeler ve diğer gruplar, ölçü ve ölçü çizgisi ve zaman tablosu gibi temel müzik bilgileri çok kısa bir anlatımla sunulup, ardından obua klavyesindeki tüm sesler bir tablo halinde gösterilmektedir. Öğrenciye bilgiyi öğretmekten çok öğrenciye bilinen bilgileri hatırlatma şeklinde bir yol izleyen metot bu haliyle başlangıç seviyesine göre çok ağır görünmekte ve ilk alıştırmalarda öğrenciden iki oktavlık bir Do majör dizisini çalmasını isteyerek bu düşüncemizi desteklemektedir. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları’nda kullanılan başlangıç obua metodunda ise çalgıyı eline yeni aldığı varsayılan bir öğrenciden hiçbir bilgi verilmeden portenin altındaki ilave çizgili Do notasından, portenin üstündeki ilave çizgili üçüncü oktav Sol notasına kadar yaklaşık 2,5 oktav genişliğindeki sesleri birlik notalarla ve fortissimodan pianissimoya doğru decrescendo olarak nüanslı bir şekilde çalması beklenmektedir.

Metotların tümüne bakılacak olursa ilk anda öğrenciden beklenen boyutlar ses genişliği, temel müzik bilgisi, nüans işaretlerinin kullanımı, süre değerleri, altere işaretleri ve kullanımı, ton bilgisi içermesi ton kullanımı olarak görünmektedir.

Tablo 3.1. Metotlara Göre Öğrenciden Ses Genişliği Boyutundaki Beklentiler

Şekil 3.27. Obuanın Ses Aralığı

Obuanın ses aralığının alt birinci ilave ek çizgideki kalın Si bemol ile üst ilave üçüncü ek çizgideki ince Sol notası olduğu dikkate alındığında grafikteki dört aşamalı gösterge kalından inceye doğru en geniş ses aralığını göstermektedir. İncelemesi yapılan metotların içinde ses genişliği açısından en geniş ses kullanım alanına sahip olan metot Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan derleme olarak görünmektedir. Diğer incelenen metotların öğrenciden ulaşmasını bekledikleri ses aralıkları ise buna oranla yukarıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Ortaya çıkan grafikte de görüldüğü üzere Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda kullanılan derleme, öğrenciden ilk dersten itibaren birinci ilave çizgisindeki Do notasından başlayarak tizleşen ve aynı etüt içerisinde üst üçüncü ilave çizgisinde bulunan sol notasına kadar olan ses aralığını çalmasını beklemektedir. Metot, başlangıçta hiçbir bilgi vermeden ve alıştırmayı yaptırmadan

yaklaşık üç oktavı kapsayan bu geniş ses aralığını nüans terimleri ile birlikte öğrenciye sunmakta ve seslendirmesini hedeflemektedir.

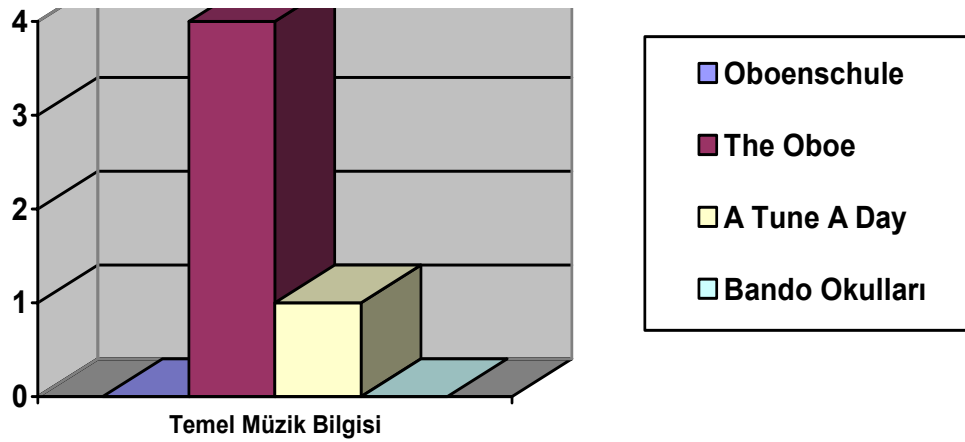
Bunun yanında “The Oboe”; ilk etüdünde öğrenciden birinci ilave çizgisindeki Do notası ile beşinci çizgide bulunan Fa notası aralığını istemekte ve bu aralığı ilerleyen etütlerde üst ikinci ilave çizgisinde bulunan Do notasına kadar açmaktadır. Tabloya da bakıldığında “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodunda öğrenciden beklenen en ince sesin üst ilave üçüncü çizgide bulunan Sol notası olduğu kabul edilerek en üst seviye olarak işaretlenmiş, “The Oboe” de kullanılan üst ilave ikinci çizgideki Do notasının yeri de yaklaşık olarak tabloda buna göre tespit edilmiştir.

Tabloda ikinci seviyede işaretlenmiş olan “Oboenschule”; ilk etütlerinde öğrenciden dördüncü aralıktaki Do notasından ile ikinci çizgideki Sol notasına kadar olan ses aralığını kullanmasını istemiş, sonraki etütlerde ses aralığını biraz daha genişleterek alt ilave birinci çizgideki Do notası ile dördüncü aralıktaki bulunan Do notası arasındaki bir oktavdan oluşan ses aralığına kadar ilerlemiştir. Aynı metot ilerleyen etütlerde ise ses aralığını alt ilave birinci çizgide bulunan do notasından beşinci çizgi üzerinde bulunan sol notasına kadar derslere yaymak ve pekiştirerek ilerlemek suretiyle genişletmiştir. Ses genişliği anlamında kullanılan tüm notalar metodun sonuna kadar etüt ve çalışmaların tamamına yayılırken, sonda ise öğretilen tüm notaların çalgı üzerindeki yerleri şekil **3.18.** de gösterildiği gibi öğrenciye sunulmuştur.

Ses genişliği açısından öğrenciden beklentinin en alt düzeyde olduğu metot ise “A Tune A Day for Oboe” dır. Metotta öğrencinin çalgıdan en rahat şekilde elde edebileceği üçüncü çizgide bulunan Si notası ile ikinci çizgide bulunan Sol notası aralığı ilk derslerde etütler içinde istenmekte ve bu ses açıklığı ilerleyen çalışmalarda birinci çizgide bulunan Mi notası ile beşinci çizgide bulunan Sol notasına kadar devam etmektedir. Metot, başlangıç seviyesinde olan bir öğrenci için seslendirilmesi oldukça güç olan ince ve kalın notaları öğrenciye sunmaması ve konuları kapsamında

içermiş olduğu ses aralıkları ile öğrenciden beklentisinin en az seviyede olması sebebi ile tabloda birinci seviyede olarak işaretlenmiştir.

Tablo 3.2. Metotlara Göre Öğrenciden Temel Müzik Bilgisi Boyutundaki Beklentiler

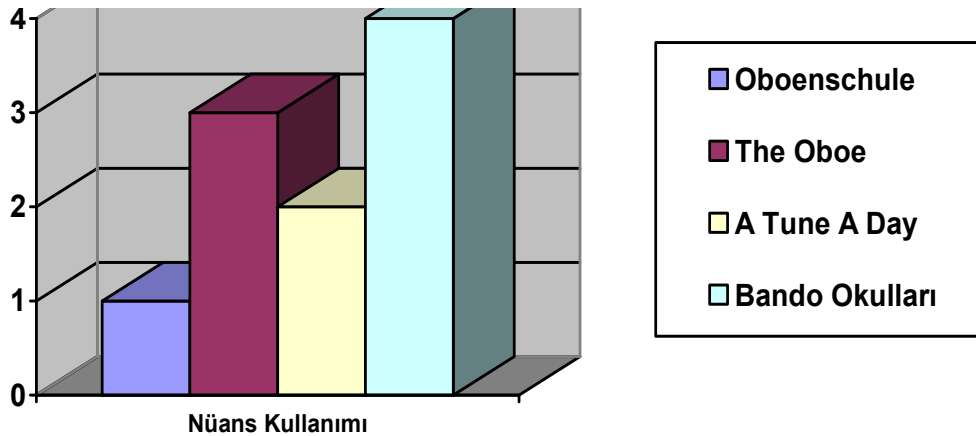
İncelemesi yapılan metotların içinde temel müzik bilgisi kapsamında en fazla bilgiyi “The Oboe” isimli metot içerdiğinden dolayı tabloda en üst seviyede işaretlenmiştir. Diğer incelenen metotlar ise temel müzik bilgisi konularını öğrenciye sunması bakımından yukarıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

“The Oboe”, öğrenciye ilk dersten başlamak suretiyle notaların porte üzerindeki yerlerini, isimlerini, nota değerlerini, sus işaretlerini, süre değerlerini ve cümle bağı ile birbirlerine bağlanarak süre değerleri uzatılmış notaları içeriğinde bulunan tablo ve resimler ile öğrenciye sunmaktadır. Hemen ardından ise ölçü numaralarını ve içerdiği süre değerleri ile üçleme, beşleme, altılama, yedileme ve dokuzlama gibi grup notalarının bilgisi verilmektedir. Çalgı üzerinde parmak pozisyonu ile bu pozisyonlardan elde edilecek notaları da bir çizelge şeklinde anlatan metot, bütün bu temel bilgileri öğrenciye sunduktan sonra çalma etütlerine başlamaktadır.

“A Tune A Day for Oboe”; öğrenciye başlangıçta temel müzik bilgisi sunmak yerine altere işaretleri ile görevlerini, ölçü bilgisini, nota değeri ve cümle bağlarını, puandorg, legato ve staccato çalma şekillerini, dolap ve tekrarlı çalma ile basit ve bileşik ölçü değerlerini ilerleyen konular içinde anlatmış ve uygulatarak pekiştirmiştir.

“Oboenschule Band 1” ve “Bando Okulları” metotlarında ise temel müzik bilgisini kapsayan herhangi bir içerik bulunmamaktadır.

Tablo 3.3. Metotlara Göre Öğrenciden Nüans Kullanımı Boyutundaki Beklentiler

İncelemesi yapılan metotların içinde nüans kullanımı kapsamında en fazla bilgiyi “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metot içerdiğinden dolayı tabloda en üst seviyede işaretlenmiştir. Diğer incelenen metotlar ise nüans kullanımı konularını öğrenciye sunması bakımından yukarıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

“Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodunda öğrenciden ilk dersten başlamak suretiyle fortissimo dan pianissimo ya doğru decrescendo yaparak seslendirilmesi beklenen sesler, değişik süre değerleri ile ilerleyen etütlerde devam etmekte, oldukça uzun süre değerlerini kapsayan notalar ise forte, mezzo forte ve

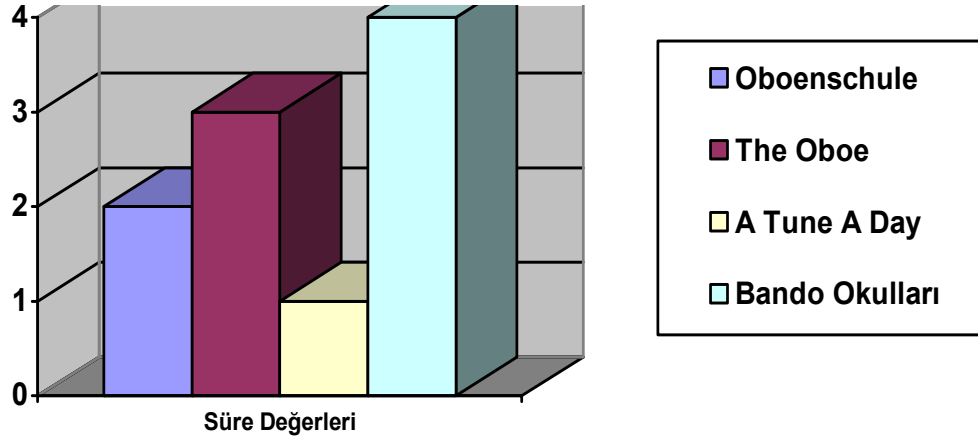
piano gibi nüanslar ile tekrar edilerek seslendirilmesi beklenmektedir. Metodun ilerleyen derslerinde ise temel nüans işaretleri parça içerisinde kullanılarak müzikal anlatım şeklinde kullanılmaktadır.

“The Oboe”; nüans işaretlerine ilk etüt ve parçalarda yer vermemekte, “anlatım işaretleri” başlığı ile otuz yedi numaralı parçadan itibaren yer vermektedir. Temel nüans işaretleri olan piano, mezzo forte ve forte gibi nüanslar bu parçadan itibaren kullanılmaya başlanmakta, ilerleyen parçalarda crescendo, decrescendo, diminuendo, pianissimo, fortissimo gibi nüans terimleri de parçaların içeriğinde yer almaktadır. Metotta kullanılan nüans işaretleri, etütler yerine parçalar içinde yer almakta ve öğrenciye müzikal anlatım şeklinde sunulup seslendirmesi beklenmektedir.

“A Tune A Day for Oboe”; ilk yirmi ders boyunca nüans işaretleri içermemekte, “Yeni Müzikal Terimler” başlığı altında yirmi bir numaralı dersten başlayarak temel nüans işaretlerini kullanmaya başlamaktadır. Yirmi dört numaralı dersten itibaren crescendo ve decrescendo gibi artırma ve eksiltme işaretlerini öğrenciye sunan metodun, “The Oboe” de olduğu kadar çok ve çeşitli nüans terimi içermediği görülmektedir.

“Oboenschule Band 1”, incelemesi yapılan metotlar içinde öğrenciden en az seviyede nüans kullanımı beklentisinde olan metottur. Elli numaralı alıştırma kadar içeriğinde nüans terimi bulunmayan metot, elli bir numaralı alıştırmadan itibaren piano, mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi temel nüans işaretlerini içermekte ve bunları müzikal anlatıma yönelik olarak parça içinde kullanmaktadır.

Tablo 3.4. Metotlara Göre Öğrencinin Çalışması Gereken Süre Değerleri Boyutundaki Beklentiler

İncelemesi yapılan metotların içinde notaların süre değerlerinin kullanımı kapsamında birlik nota değerinden başlayarak onaltılık notaların kullanılmasına kadar en çok alıştırmayı kapsayan metodun “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metot olduğundan, tabloda en üst seviyede işaretlenmiştir. Diğer incelenen metotlar ise süre değerlerinin kullanımını öğrenciye sunması bakımından yukarıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

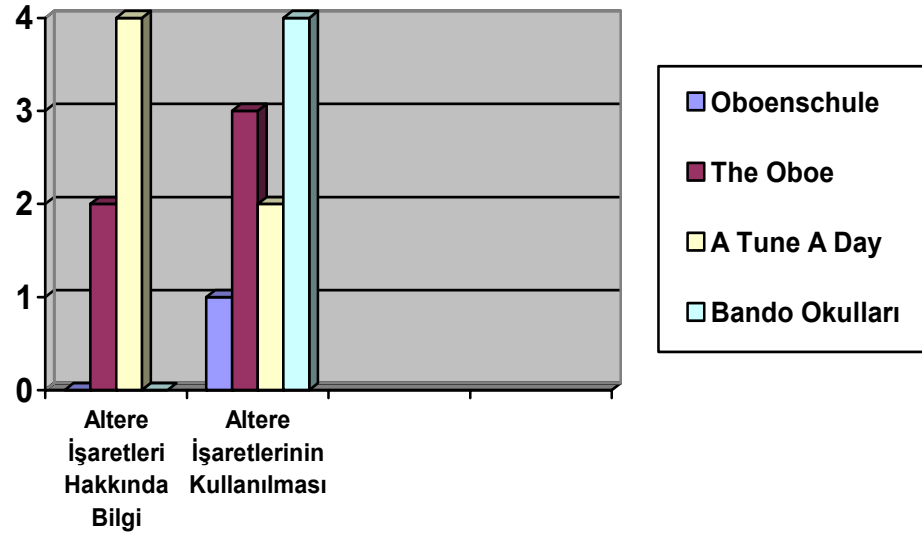
Obua çalma eğitiminin başlangıcında ilk etütten başlayarak metodun sonuna kadar birlik ve onaltılık notaları en çok kullanan metot “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodudur. Birlik süre değeri ile başlayarak devamında ikilik, dördlük ve sekizlik alıştırmaların ardı ardına yer aldığı metodun ilerleyen etütlerinde ise süre değerleri öğrenciye karışık olarak sunulmakta ve seslendirmesi beklenmektedir. Bununla birlikte içerdiği etütlerin bazılarında notalar deyim bağı ile birbirine bağlanmak suretiyle dokuz vuruşluk süre değerine kadar uzatılmıştır. Ayrıca metotta üçlemelerin ve bileşik ölçü süreleri ile çalınması istenen müzik parçaları da bulunmaktadır.

“The Oboe”; başlangıçta öğrenciye birlik, ikilik, noktalı ikilik, dörtlük ve sekizlik süre değerleri ile ikilik, dörtlük ve sekizlik sus değerlerini parça ve etütlerin içerisinde karışık olarak sunmaktadır. Metodun ilerleyen bölümlerinde ise sadece parçaların içinde küçük bir nota grubu şeklinde yer alan ve sürekli olarak üzerinde durulmamış olan onaltılık nota değerleri mevcuttur. Metot; süre değerlerini uzundan kısaya doğru kullanarak öğrenciye etütler halinde sunmak yerine, müzik parçaları içerisinde karışık olarak kullanmakta ve süre değerlerinin okunma ve seslendirilmesinin pekiştirilmesini hedeflemektedir.

İlk etütlerinden başlayarak birlik, ikilik ve dörtlük notaların ardı ardına ve süre değerlerine göre uzundan kısaya doğru kullanan “Oboenschule Band 1”, parçaların bazılarında süre değerlerini deyim bağı ile bağlamak suretiyle sekiz vuruşa kadar uzatmaktadır. Etüt ve müzik parçalarında süre değerlerini karışık kullanma yerine genelde aynı süre değerlerinden oluşan ezgiler seçerek öğrenciye sunan metotta aynı zamanda ikilik, dörtlük ve sekizlik sus değerleri de bulunmaktadır. Öğrencinin aklında kalabilmesi açısından genelde sözlü müzik parçaları seçilerek hazırlanan metodun süre değerleri de sözlerin uyumuna göre ilerlemekte ancak aynı parça içerisinde süre değerlerinin büyük farklılıklar içermediği görülmektedir. Metodun ilerleyen etüt ve parçalarının içinde ise noktalı ikilik ve dörtlük süre değerleri yer almakta, aynı zamanda öğrenciye bileşik ölçü ile yazılmış parçalar sunularak süre değerlerinin pekiştirilmesi amaçlanmaktadır.

İçeriğinde en uzun süre değerinin birlik notadan oluştuğu, ikilik, dörtlük ve sekizlik süre değerleri ile deyim bağıyla bağlanarak üç vuruşluk süre değerlerinin çoğunlukta olarak kullanıldığı “A Tune A Day for Oboe” adlı metot, başlangıçta çalgı üzerinde seslendirmesi yapılacak olan notaların süre değerlerini uzundan kısaya doğru sistematik bir biçimde öğrenciye sunmaktadır. On numaralı derse kadar sekizlik süre değerini içermeyen metot, on birinci dersten itibaren öğrenciden sekizlik nota sürelerini seslendirmesini beklemektedir. Bu şekilde ilk on derste birlik, ikilik ve dörtlük notaların öğrenme ve seslendirilmesinin pekiştirilmesini amaçlamakta ve sonrasında sekizlik ile onaltılık süre değerlerinin öğretilmesini hedeflemektedir.

Tablo 3.5. Metotlara Göre Altere İşaretleri Bilgisi Verilmesi ve Kullanılmasının Karşılaştırılması

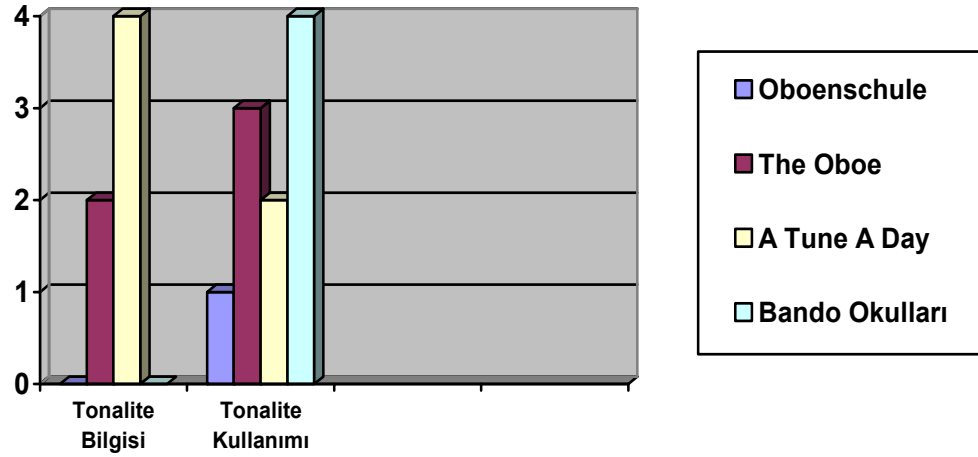
İncelemesi yapılan metotlar içerisinde altere işaretleri hakkında en fazla bilgi “A Tune A Day for Oboe” metodunda bulunmaktadır. Altere işaretlerini en fazla kullanarak seslendirilmesi beklentisinde olan metodun ise “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metot olduğu yapılan incelemelerin sonucunda ortaya çıkmıştır. Altere işaretleri hakkında en fazla bilgi içeren metodun “A Tune A Day for Oboe”, içeriğinde altere işaretlerini en fazla kullanan metodun ise “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metotlar olmasından dolayı her iki metot tabloda en üst seviyede işaretlenmiştir. Diğer incelenen metotların altere işaretleri hakkında bilgi içermesi ve kullanması tabloda gösterildiği gibidir.

“A Tune A Day for Oboe” beşinci derste si bemol notasının çalgı üzerindeki yerini göstererek ve kullanıldığı Fa majör dizisini öğrenciye sunarak altere işaretlerini öğretmektedir. Diğer altere işaretleri, çalgı üzerindeki yeri, içerdiği ilgili ton bilgileri ve kromatik diziler, metodun bu dersinden itibaren sonuna kadar öğrenciye şekiller ve nota dizinleri ile sunulmakta, öğrencinin altere işaretlerini öğretmeni ile birlikte seslendirerek konuları pekiştirmesi hedeflenmektedir.

"A Tune A Day for Oboe" incelenen diğ er metotlar ile karşılaştırıldığında altere işaretlerine yönelik en çok bilgiyi içermesine rağmen öğrencinin seslendirmesi açısından beklentisinin daha az seviyede olduğu görülmektedir.

"The Oboe", yirmi dört numaralı etüdün hemen sonrasında diyez ve bemol sıralamasını tablo şeklinde içermektedir. İlerleyen bölümlerde ton bilgisi verilmekte ve dizinlerde kullanılan altere işaretleri yine tablo şeklinde öğrenciye sunulmaktadır. Diyez ve bemol sıralamasını ton bilgisine paralel olarak ilerleyen metot, altere işaretlerini parça içinde kullanıp pekiştirmeyi hedeflemektedir. "The Oboe"nin incelemesi yapılan diğ er metotlar ile karşılaştırıldığında "A Tune A Day for Oboe" den daha az bilgi içermesine karşın altere işaretlerini tek başına, ton bilgisi dahilinde ve parça içinde daha çok kullandığı görülmektedir.

İncelemesi yapılan "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları" ve "Oboenschule Band 1" metotlarında altere işaretlerini içeren herhangi bir bilgi bulunmamakta olup altere işaretlerinin en yoğun biçimde kullanıldığı metot "Silahlı Kuvvetler Bando Okulları"dır. Öğrencinin altere işaretleri ve tonalite bilgisine sahip olduğu ve seslendirme anlamında pekiştirmesine yöneldiğı düşünölen metot, içerik açısından tüm altere işaretlerini gerek dizi içinde, gerekse etüt ve parçalarda yoğun biçimde kullanmaktadır. Bununla birlikte "Oboenschule Band 1" altere işareti olarak önce Fa ve Do diyez, ardından da Si bemol notasını içermekte ve sonuna kadar sadece bu üç altere işareti öğrenciye sunmaktadır. Metotta altere işaretleri sadece parçaların tonalitesiyle ilgili olarak işlenmekte olup tablo ya da resim gibi görsel nesneler kullanılmamıştır.

Tablo 3.6. Metotlara Göre Tonalite Bilgisi ve Kullanımının Karşılaştırılması

İncelemesi yapılan metotlar içerisinde tonalite bilgisi hakkında en fazla bilgi “A Tune A Day for Oboe” metodunda bulunmaktadır. Tonalite ile ilgili etüt ve parçaların en fazla kullanarak seslendirilmesi beklentisinde olan metodun ise “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metot olduğu yapılan incelemelerin sonucunda ortaya çıkmaktadır. Tonalite bilgisi hakkında en fazla bilgi içeren metodun “A Tune A Day for Oboe”, içeriğinde tonaliteyi en fazla kullanan metodun ise “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metotlar olmasından dolayı her iki metot tabloda en üst seviyede işaretlenmiştir. Diğer incelenen metotların altere işaretleri hakkında bilgi içermesi ve kullanması tabloda gösterildiği gibidir.

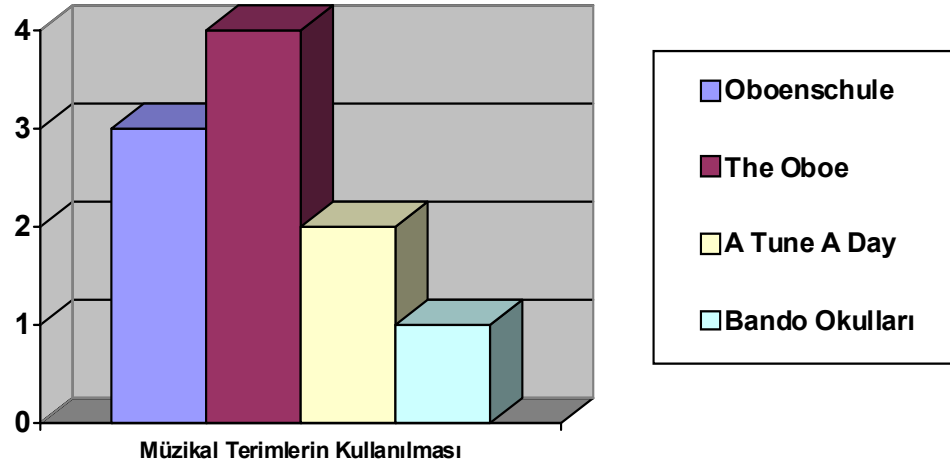
“A Tune A Day for Oboe” beş numaralı dersinde Si bemol altere işaretini öğretmek ile başlamakta ve ilgili majör tonu olan Fa Majör dizisinin seslendirilmesini beklemektedir. Böylece altere işaretinin çalgı üzerindeki yerini işaret etmekte, diğer taraftan ise öğrenciye altere işaretini tonalite içinde kullanmayı öğretmektedir. Metotta öğretilen tüm tonalite bilgileri öncelikle içerdiği altere işaretinin çalgı üzerinde tutuş ve perde pozisyonunu gösteren resimler ile anlatılmakta, küçük ses dizileri ile seslendirilmesi istenmekte ve aynı tonaliteye sahip tanınmış kısa parçaların seçilerek çaldırılması ile pekiştirilmektedir. Görsel ve melodik anlatım olarak sonuna kadar tonalite bilgisi içeren metot, tonalite

uygulamasını sadece Do, Sol, Re, La, Fa, Si bemol ve Mi bemol majör dizilerini kullanarak sınırlamıştır.

Başlangıcında ton içinde kullanılan altere işaretlerini tablo şeklinde sunan “The Oboe” metodu, sırasıyla bemollü ve diyezli tonalite bilgilerini tablo içerisinde sunmakta ve ilgili etüt/parçalar ile seslendirmesini hedeflemektedir. Metot tüm tonalite bilgisini başlangıcında tablolar şeklinde ve bir kez sunmaktadır. Bununla birlikte beş numaralı etütten başlayarak sonuna kadar tonlara ait tüm altere işaretlerini, majör dizi ve ilgili minörlerini etüt ya da müzik parçaları şeklinde içermekte ve seslendirilmesini beklemektedir.

“Oboenschule Band 1” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metotları tonalite ilgili hiçbir bilgi içermemektedir. Bu metotlardan “Oboenschule Band 1”, tanınmış müzik parçalarını öğrencinin başlangıç seviyesinde olduğunu dikkate alarak iki bemol ve iki diyezden oluşan majör tonlar ve ilgili minörleri arasından seçmektedir. Metot 18. ile 53. etütler arasında Do Majör, La minör, Sol majör ve Mi minör tonlarının seslendirilmesini hedeflemekte, 54. etütten başlayarak Si bemol ve sonlara doğru Mi bemol altere işaretlerini kullanarak Fa majör, Re minör, Si bemol majör ve Sol minör tonlarının seslendirilmesinin beklentisindedir. “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu ise, tonalite bilgisi içermemesine karşın bemol ve diyez altere işaretlerinin sıralamasına göre olan tüm majör ve ilgili minör tonalitelerin başlangıç seviyesinde olan öğrenci tarafından seslendirilmesini hedeflemektedir.

Tablo 3.7. Metotlara Göre Müzikal Terimlerin Etüt/Eser İçerisinde Kullanılmasının Karşılaştırılması

İncelemesi yapılan metotların içerisinde müzikal terimlerin en çok kullanıldığı metot “The Oboe” isimli metot olduğundan en üst seviyede işaretlenmiştir. Müzikal terimlerin kullanılma yoğunluğu bakımından incelenen diğer metotların sıralaması yukarıdaki tabloda gösterildiği gibidir.

Müzikal anlatıma yönelik piano, mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi temel nüans terimleri ile dolce, cantabile, andante, allegro gibi yorumlama (ifade) terimlerini baştan sona kadar oldukça sık kullanan “The Oboe” isimli başlangıç metodunun içerdiği etüt/eserlerde öğrenciden başlangıç seviyesinde olmasına rağmen müzikal nüans ve yorumlama terimlerini uygulaması hedeflenmektedir.

“Oboenschule Band 1” metodunda; müzikal yorumlama terimleri metot içeriğinde bulunan ünlü bestecilerin eserlerinden alıntı yapılmış olan parçalarda yer almakta, diğer etütler ve parçalarda ise temel nüans terimleri kullanılmaktadır.

“A Tune A Day for Oboe” metodunda piyano- mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi temel müzik terimleri yirmi birinci derste “yeni müzikal

terimler” konusu ile anlatılmaya ve uygulanmaya başlanmıştır. Devam eden dersler içerisinde müzik parçalarının genellikle ünlü bestecilerin tanınmış eserlerinden alıntı olması sebebiyle temel müzik terimleri ile birlikte müzikal ifade terimlerine yer verildiği görülmektedir.

“Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodunun baştan başlayarak sonuna kadar içerdiği etüt ve parçalarda ise öğrenciden sadece temel müzik terimlerini kullanarak çalışmalarını seslendirmesi hedeflenmekte, ifadeye yönelik herhangi bir müzikal terim kullanması beklenmemektedir.

BÖLÜM 4

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada on iki adet başlangıç obua metodu, obua eğitimcisi ve çalıcısı olan dört uzman tarafından değerlendirilmiş, başlangıç eğitime en uygun içeriklere sahip olan “The Oboe”, “A Tune Day For Oboe” ve “Oboenschule Band 1” isimli metotların incelenmesine karar verilmiş olup Bando Okullar Komutanlığı Obua Metodu ile adı geçen metotların karşılaştırılması araştırmacı tarafından yapılmıştır. Araştırmanın problem cümlesine çözüm getirebilmesi ve yapılabilecek yeni çalışmalara yol gösterici olabilmesi açısından bu bölüm, söz konusu farklılıkların sonuçları ve önerilerden oluşmaktadır.

Yapılan incelemeler sonucunda başlangıç obua eğitiminde kullanılan metotların içerikleri;

- Ses genişliği,
- Temel müzik bilgisi,
- Nüans kullanımı,
- İçerdiği süre değerleri,
- Altere işaretleri hakkında bilgi içermesi ve altere işaretlerinin kullanılması,
- Tonalite bilgisi ve tonalite kullanımı,
- Müzikal terimlerin kullanılması boyutları ile değerlendirilmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

4.1. Sonuç

Ses Genişliği

Yapılan incelemeler sonucunda ses genişliği açısından en geniş ses açıklığına sahip olan metodun “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları”nda kullanılan derleme olduğu, daha sonra “The Oboe”, “Oboenschule Band 1” ve “A Tune A Day for Oboe” olarak sıralandığı görülmektedir. “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları”nda kullanılan derlemede bulunan ses aralıkları, henüz başlangıç seviyesinde olan bir öğrencinin çalgıdan elde edebileceği ses aralıklarından çok daha geniş bir açıklıkta yer almaktadır.

Başlangıç seviyesini dikkate alarak öğrenciden elde edebileceği ses aralıklarını en az seviyede içeren metodun ise “A Tune A Day for Oboe” olduğu yapılan inceleme ve karşılaştırmalardan sonra ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu ses aralıklarını kullanma yönünde içerik açısından diğer metotlar ile uyuşmadığı, belirli hedefler doğrultusunda bulunmadığı ve sistematığı olmadığı görülmektedir.

Temel Müzik Bilgisi

Temel Müzik Bilgisi açısından öğrenciye en geniş bilgiyi sunan metodun “The Oboe” olduğu, daha sonra ise “A Tune A Day for Oboe”nin yer aldığı yapılan inceleme ve karşılaştırmaların sonucunda ortaya çıkmaktadır. “Oboenschule Band 1” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları”nda ise öğrenciye temel müzik bilgisi verilmemektedir.

Öğrenciye ilk dersten başlamak suretiyle nota, dizek, süre değeri ve cümle bağları gibi bilgileri içerdiği tablo ve resimler ile sunan “The Oboe”, çalgı üzerinde parmak pozisyonu ile bu pozisyonlardan elde edilecek notaları da bir çizelge şeklinde açıklamaktadır.

“A Tune A Day for Oboe”ise içerdği temel müzik bilgisi konularını başlangıçta sunmak yerine ilerleyen konular içinde anlatmakta ve uygulatmak sureti ile pekiştirilmesini hedeflemektedir.

Nüans Kullanımı

Nüans kullanımı açısından en geniş içeriğe sahip olan metodun “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları”nda kullanılan metot olduğu, daha sonra sırasıyla “The Oboe”, “A Tune A Day for Oboe”ve “Oboenschule Band 1” metotları olarak sıralandığı görülmektedir.

“Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodunda ilk etütten başlayarak forte, mezzo forte, piano, fortissimo, pianissimo, crescendo ve decrescendo gibi nüanslar yer almakta, ilerleyen derslerde ise bu nüanslar parçaların içinde müzikal anlatım şeklinde kullanılmaktadır.

“The Oboe”; içeriğinde nüans terimlerine “anlatım işaretleri” başlığı ile otuz yedi numaralı parçadan itibaren yer vermekte ve temel nüans işaretlerini etütler yerine parçalar içinde kullanmayı tercih etmektedir.

“A Tune A Day for Oboe”; ilerleyen derslerde “Yeni Müzikal Terimler” başlığı altında nüans işaretlerini kullanmaya başlamakta, “Oboenschule Band 1” ise sadece piano, mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi gürlük derecelerini ifade eden temel nüans işaretlerini içermektedir.

Süre Değerleri

Süre değerlerinin kullanılması açısından en fazla etüt/eser içeren metodun “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu olduğu, daha sonra ise “The Oboe”, “Oboenschule Band 1” ve “A Tune A Day for Oboe” olarak sıralandığı görülmektedir.

İlk etütten başlayarak sonuna kadar birlik ve onaltılık notaları en çok kullanan metot “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodudur. Birlik, ikilik, dördlük, sekizlik ve onaltılık süre değeri içeren etütler metotta karışık olarak yer almakta, bazı etütlerde ise cümle bağı kullanılmak sureti ile süre değerleri uzatılmaktadır.

The Oboe” içeriğinde süre değerlerine uzundan kısaya doğru yer vermekte, birlik, ikilik, noktalı ikilik, dördlük ve sekizlik süre değerleri ile ikilik, dördlük ve sekizlik sus değerlerini parça ve etütlerin içerisinde göstermektedir. Onaltılık süre değerleri ise metodun ilerleyen bölümlerinde ve parçaların içinde yer almaktadır.

İlk etütlerinden başlayarak birlik, ikilik ve dördlük süre değerlerini ardı ardına ve uzundan kısaya doğru kullanan “Oboenschule Band 1”, bazı parçalarda ise süre değerlerini cümle bağı ile uzatmaktadır. Öğrencinin aklında kalabilmesi açısından süre değerlerini parçalarda karışık sunmak yerine benzer süre değerleri içeren parçaları ardı ardına sıralamakta ve pekiştirmeyi hedeflemektedir.

“A Tune A Day for Oboe” ise başlangıçta süre değerlerini uzun notalardan kısa notalara doğru ilerleme şeklinse sunmakta ve içerdiği süre değerleri bilgilerini metodun tamamına yaymaktadır.

Altere İşaretleri Hakkında Bilgi Verilmesi Ve Kullanılması

Altere işaretleri hakkında bilgi verilmesi açısından en geniş içeriğe sahip olan metodun “A Tune A Day for Oboe” olduğu, daha sonra ise “The Oboe” nin yer aldığı görülmektedir. “Oboenschule Band 1” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metotları altere işaretleri hakkında bilgi içermemektedir.

Altere işaretlerinin kullanılması açısından ise en geniş içeriğe sahip olan “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu olduğu, daha sonra “The Oboe”, “A Tune A Day for Oboe” ile “Oboenschule Band 1” metotları olarak sıralandığı araştırma ve karşılaştırmaların sonunda ortaya çıkmaktadır.

Bu karşılaştırmanın sonucunda ise altere işaretleri hakkında en fazla bilgiyi “A Tune A Day for Oboe” içermekte fakat en fazla kullanarak seslendirilmesi beklentisinde olan metodun ise “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” isimli metot olduğu görülmektedir. “The Oboe” diyez ve bemol sıralamasını ve dizinlerde kullanılan altere işaretlerini içeriğinde tablo şeklinde sunarak öğretmeyi hedeflemekle birlikte ilerleyen bölümlerinde etüt/eser içerisinde kullanarak öğrenci tarafından pekiştirilmesini istemektedir.

“Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” ve “Oboenschule Band 1” metotlarında altere işaretleri ile ilgili bilgi bulunmamakta olup altere işaretlerinin en yoğun biçimde kullanıldığı metotların “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu ve sonrasında “Oboenschule Band 1” olduğu yapılan değerlendirme ve karşılaştırmalar sonucunda ortaya çıkmaktadır. Öğrencinin altere işaretleri bilgisine sahip olduğu değerlendirilerek bilgi içermeyen bu iki metot, altere işaretlerini dizi, etüt ve parçalar içerisinde yoğun biçimde kullanmaktadır.

Tonalite Bilgisi Ve Tonalite Kullanımı

Tonalite bilgisi içermesi açısından en geniş içeriğe sahip olan metodun “A Tune A Day for Oboe” olduğu, daha sonra ise “The Oboe” nin yer aldığı görülmektedir. “Oboenschule Band 1” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metotları tonalite bilgisi içermemektedir.

Tonalite bilgisi kullanılması açısından ise en geniş içeriğe sahip olan “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu olduğu, daha sonra “The Oboe”, “A Tune A Day for Oboe” ile “Oboenschule Band 1” metotları olarak sıralandığı araştırma ve karşılaştırmaların sonunda ortaya çıkmaktadır.

Altere işaretlerinin en çok kullanıldığı ve çalgı üzerinde gösterildiği “A Tune A Day for Oboe” metodunda öğretilen tüm tonalite bilgileri küçük ses dizileri içerisinde gösterilmekte ve seslendirilmesi hedeflenmektedir. Metot başından sonuna kadar görsel ve melodik anlatım ile tonalite bilgisi içermektedir.

Başlangıcında ton içinde kullanılan altere işaretlerini tablo şeklinde sunan “The Oboe” metodu sırasıyla bemollü ve diyezli tonalite bilgilerini içeriğindeki tablo ile sunmakta ve ilgili etüt/parçalar ile seslendirmesini hedeflemektedir. Metot öğretmeyi amaçladığı tüm majör dizi ve ilgili minörlerini etüt ya da müzik parçaları içerisinde sunmaktadır.

“Oboenschule Band 1” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metotları tonalite ilgili hiçbir bilgi içermemekle birlikte “Oboenschule Band 1”, tanınmış müzik parçalarını öğrencinin başlangıç seviyesinde olduğunu dikkate alarak iki bemol ve iki diyezden oluşan majör tonlar ve ilgili minörleri arasından seçmektedir. “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodu ise tonalite bilgisi içermemesine karşın bemol ve diyez altere işaretlerinin sıralamasına göre olan tüm majör ve ilgili minörlerinden oluşan tonalitelerin başlangıç seviyesinde olan öğrenci tarafından seslendirilmesini hedeflemektedir.

Müzikal Terimlerin Kullanılması

Müzikal terimlerin kullanılması açısından en geniş içeriğe sahip olan metodun “The Oboe” olduğu, daha sonra “Oboenschule Band 1”, “A Tune A Day for Oboe” ve “Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metotları olarak sıralandığı görülmektedir.

“The Oboe” incelemesi ve karşılaştırması yapılan metotlar içerisinde müzikal anlatıma yönelik piano, mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi temel nüans terimleri ile dolce, cantabile, andante, allegro gibi yorumlama (ifade) terimlerini içerdiği etüt/eserlerde baştan sona kadar oldukça sık kullanmakta ve yorumlanmasını hedeflemektedir.

“Oboenschule Band 1” metodunda müzikal yorumlama terimleri metot içeriğinde bulunan ünlü bestecilerin eserlerinden alıntı yapılmış olan parçalarda yer almakta, diğer etütler ve parçalarda ise temel nüans terimleri kullanılmaktadır.

“A Tune A Day for Oboe” metodunda piyano, mezzo forte, forte, crescendo ve decrescendo gibi temel müzik terimleri “yeni müzikal terimler” başlığı altında anlatılmaya ve uygulanmaya başlanmakta, ilerleyen bölümlerde ise seçilen müzik parçalarının genellikle ünlü bestecilerin tanınmış eserlerinden alıntı olması sebebiyle temel müzik terimleri ile birlikte müzikal ifadelere de yer verilmektedir.

“Silahlı Kuvvetler Bando Okulları” metodunun baştan başlayarak sonuna kadar içerdiği etüt ve parçalarda ise öğrenciden sadece temel müzik terimlerini kullanarak seslendirmesi hedeflenmekte, ifadeye yönelik herhangi bir müzikal terim bulunmamaktadır.

Metotların tümünde öğrenciye ilk anlatılmak istenen ve uygulanmasının beklendiği konular; ses genişliği, temel müzik bilgisi, nüans kullanımı, süre değerleri, altere işaretleri ve kullanılması, tonalite bilgisi ve kullanımı ile müzikal terimlerin kullanılması ve seslendirilerek pekiştirilmesi çalışmalarına yöneliktir. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları’ndaki başlangıç obua metodunda ise başlangıç seviyesindeki öğrenciye doğru tutuş pozisyonu, nefes alıştırmaları, doğru nefes ile kamıştan ve çalgıdan ses elde etme alıştırmaları yaptırılmamakta, buna karşın öğrenciden uzun ve bağlı notaları çalması bu bağlı süre değerleri arasında nüans terimlerini de uygulaması beklenmektedir. Mevcut derleme gerek başlangıç seviyesinin dışında gerekse diğer incelenen çağdaş obua başlangıç metotlarının izledikleri sistematik ile oldukça farklı bir biçimde hareket etmekte ve öğrencinin gelişimine uyum sağlamamaktadır.

Mevcut derleme altere işaretleri, nüans işaretleri, müzikal terimler ve ton bilgisi konularında yeterli bilgi vermemesine karşın, bu konuları detaylı biçimde ele alan ve geniş ses alanlarına sahip etütlerden oluşmaktadır. Başlangıç seviyesinde olan bir öğrenciye öğretmeyi değil, birbiri ile paralel gitmesi gereken teorik ve uygulamalı bilgileri öğrenmiş ve başlangıç obua eğitiminin üst seviyesine gelmiş bir öğrenciyi geliştirmeye yönelik bir çalışma olduğu değerlendirilmektedir.

4.2. Öneriler

Önerilerin daha sağlıklı yapılabilmesi için incelenen metotların genel özellikleri aşağıda ifade edilmiştir.

“A Tune A Day for Oboe”;

- kolaydan zora, basitten karmaşığa doğru bir içerik sunmakta,
- konu başlıklarına göre metodu bölümlere ayırmakta,
- her bölüm için hedefleri belirtmekte,
- belirli aralıklarla ev ödevleri vererek sonrasında öğrenciye yönelik küçük sınamalar yaptırmakta,
- hedefler doğrultusunda ünitelerin toplamına yönelik tamamlayıcı alıştırmalar yaptırmak suretiyle öğrenciyi bir üst seviyeye hazırlamaktadır.

“Oboenschule Band 1”;

- çalgının doğru tutuş pozisyonunu ve doğru nefes tekniği kullanılarak ses elde etmeyi öğretmekte,
- nota isim ve süre değerlerinin öğretimini metodun baştan sona kadar tamamına yaymakta
- altere işaretlerinin işlevlerini anlatıp obua üzerindeki yerlerini şekiller ile destekleyerek göstermekte,
- konular ile ilgili çok sayıda ipucu, alıştırma, etüt ve parçaya yer vermekte,
- konuları en basite indirgeyerek geniş anlatımlarla öğrenciye sunmaktadır.

“The Oboe”;

- başlangıçta portenin tanımını, nota değerlerini, notaların porte üzerindeki yerleri ve isimleri ile sus işaretlerini anlatmakta,
- ölçü ve ölçü çizgisi, zaman tablosu gibi temel müzik bilgilerini kısa bir anlatımla aktarmakta,
- şifreler, değer ve deyim bağları, üçlemeler ve diğer nota gruplarını tanımlamakta,
- belirtilen temel müzik bilgilerinin verilmesinin hemen ardından Do majör ve ilgili minörü La minörle başlayarak diyez ve bemol sıralarını takip eden tüm majör tonları

ve hemen ardından da ilgili minörlerini içeren bol miktarda etütler ve parçalar içermekte,

- sistematik çalışmaları ile başlangıç seviyesinin ileri safhalarına yönelik ve tamamlayıcı etütler içermekte,
- konuları öğretmekten çok öğrenilmiş kabul ederek pekiştirmeye yönelik bir öğretim modeli sunmaktadır.

Öneri 1

Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda obua başlangıç eğitimine yönelik olarak, yukarıda ifade edilen olumlu gerekçeler nedeniyle incelemesi yapılan yada benzeri çağdaş obua metotlarının kaynak olarak kullanılmasına yönelik hedefler belirlenerek yeni bir müfredat programı hazırlanabilir.

Öneri 2

İncelenmesi ve karşılaştırılması yapılan kaynaklar, uzman görüşleri alınması suretiyle Silahlı Kuvvetler Bando Okulları'nda obua başlangıç eğitimine yönelik olarak hazırlanacak ve metot niteliğinde kullanılabilecek çağdaş bir albüm çalışmasında kullanılabilir.

Öneri 3

Bir albüm çalışmasının gerçekleştirmediği durumda, incelemesi yapılan “A Tune A Day for Oboe” ile “Oboenschule Band 1” eğitiminin başlangıç aşamasında, bu iki metoda ek olarak eğitimin ilerleyen aşamasında ise “The Oboe” metodu ile desteklenecek bir eğitimin verilmesi uygun olacaktır.

KAYNAKÇA

1. ANDRAUD, A. J. 1933. **First Book of Studies for Oboe**. Paris: Alphonse Leduc.
2. ATALAN, A. 1998. Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar, İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi için Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
3. DOEMENS, B., Maiwald U. 1994. **Oboenschule Band 1**. Mainz: Schott's Söhne.
4. DEMİR, T. 1997. Obua'nın Tarihsel Gelişimi Ve Repertuar Tarihçesi Üzerine Bir İnceleme. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
5. DEMİRBATIR, E. 2003. Silahlı Kuvvetler Bando Okulları Komutanlığı Bando Astsubay Hazırlama Okulu'nda Uygulanan Eğitim Sistemi ve Yaylı Çalgılar Eğitimi Denemeleri. **Cumhuriyet Döneminde Askeri Müzik ve Gelişimi Sempozyumu**, 23 – 25 Ekim. Bilkent Üniversitesi, Ankara.
6. GİLLET, F. 1935. **Method for The Beginnig of The Oboe**. Paris: Alphonse Leduc.
7. GÖKSEL, F.A. 1998. Başlangıç Düzeyi Klarnet Öğretimi Üzerine Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. HACAT, E. 1996. Silahlı Kuvvetler Mızıka Astsubay Hazırlama Okulu'nda Uygulanan Flüt Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.

9. HERFURTH, C. P. 1954. **A Tune A Day for Oboe**. London: Boston Music Company.
10. HINKE, G. A. **Elementary Method for Oboe**. London: Edition Peters.
11. İYİDOĞAN, M. C. 1998. Silahlı Kuvvetler Mızıkta Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu'nda Klarnet Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
12. KÖSE, N. 1996. Silahlı Kuvvetler Mızıkta Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulunda Obua Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
13. LANGEY, O. 1965. **The Oboe**. London: Boosey&Hawkes Music Publishers Limited.
14. MARIANI, G. 1983. **Metodo Popolare**. Milano: Ricordi.
15. TSK (Türk Silahlı Kuvvetleri). 1976. **Kara Kuvvetleri Komutanlığı Askeri Mızıkta Hazırlama ve Sınıf Okulu, Obua Metodu I. Sınıf**. Ankara.
16. ÜNAL, C. 1997. Silahlı Kuvvetler Mızıkta Astsubay Hazırlama ve Sınıf Okulu'nda Uygulanan Saksofon Eğitimi. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı.
17. ÜNSAL, G. 2000. Başlangıç Düzeyi Flüt Öğretimi Üzerine Bir Çalışma. Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
18. SAY, A. 2005(A). **Müzik Ansiklopedisi, Cilt: 2**. Ankara.
19. SAY, A. 2005(B). **Müzik Sözlüğü**. Ankara.
20. SAY, A. 1993. **Müzik Ansiklopedisi, Cilt: 4**. Ankara.
21. SARACIK, E. (2008, Eylül 21), *Obua*.
<<http://www.beethovenlives.net/index.asp?ID=450>> (2009, Nisan 30).
22. TOKATLI, S. (2008, Eylül 24), *Obua ve Öğrenimi Hakkında Bilgi*.
<<http://www.deu.edu.tr/DEUWeb/Icerik/Icerik.php?KOD=4704>> (2009, Nisan 30).

ÖZGEÇMİŞ

1969 yılında Ankara’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ankara’da tamamladıktan sonra 1983’de şimdiki adıyla “Bando Okullar Komutanlığı olan “Askeri Mızıka Okulu’na girdi. 1986’da Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuari’nın sınavını kazandı ve “Kompozisyon – Askeri Bando ve Orkestra Şefliği” bölümüne girdi. Şakir Yolaç ile obua, Muammer Sun ile orkestrasyon, kontrpuan, besteleme ve kompozisyon, Sevgi Ünal ile solfej - dikte, Özkan Dizmen ile form bilgisi, Çetin Işıközlü ile tonal ve atonal armoni, Sabahattin Kalender ve Rengim Gökmen ile orkestra şefliği, Zerrin Törüner ile piyano eğitimi alan Bayrak, 1990 yılında mezun oldu.

1991 – 1998 yılları arasında İskenderun’da, 1998 – 2002 yılları arasında Elazığ’da Bando Komutanlığı görevlerini yürüttü. 2002 yılında Bando Okullar Komutanlığı Meslek Dersleri Bölüm Başkanlığı emrine öğretmen olarak atandı. Bir yıl süre ile orkestra ve toplu müzik ve piyano öğretmenliği yapan Bayrak, aynı zamanda Müzik Repertuarı Kısım Amirliği görevini yürüttü.

2003 yılı Haziran ayında Türk Silahlı Kuvvetleri Armoni Mızıkası Moral Ekip Komutanlığı görevine atandı. Bir yıl süre ile bu görevde kalmasını müteakiben 2004’de aynı kurumun “Müzik Arşivi Kısım Komutanlığı” görevine atandı. 2006 yılına kadar bu görevi yürüten Bayrak, Müzik Arşivi Kısım Komutanlığı görevi esnasında aranjörlük ve şef yardımcılığı görevlerini de üstlendi. Mayıs 2005 tarihinde Almanya Kaiserslautern’de düzenlenen Uluslararası Askeri Bandolar Festivali’nde şef olarak, uluslar arası festivallerde ise orkestrada obua ve korangle icracısı olarak görevini yürüttü.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müzik Öğretmenliği Ana Sanat Dalında yüksek lisans eğitimine devam eden Bayrak, 2006 yılı Şubat ayından

itibaren “Türk Armoni Yıldızları Orkestrası”nın kurulmasında görev aldı. Bu tarihten itibaren orkestranın şefliği ve müzik direktörlüğü görevini yürütmektedir.